

Debreceni Egyetem
Informatika Kar

**Az Oracle ERP rendszer bevezetése egy
multinacionális vállalatnál**

Témavezetők:

Dr. Fazekas Gábor

Egyetemi docens

Zajdóné Kiss Ilona

Külső konzulens

Készítette:

Fige Zoltán

Gazdaságinformatikus B.Sc.

Debrecen, 2010

Köszönetnyilvánítás:

Szeretnék köszönetet mondani Dr. Fazekas Gábornak és Zajdóné Kiss Ilonának, akik elvállalták szakdolgozatom témavezetését, és tanácsaikkal segítették munkámat.

Tartalomjegyzék

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS:	- 2 -
TARTALOMJEGYZÉK	- 3 -
BEVEZETÉS	- 4 -
1. AZ ORACLE E-BUSINESS SUITE	- 6 -
2. A GLOBÁLIS PROJEKT BEVEZETÉSI MÓDSZERTAN	- 8 -
3. AZ ORACLE ERP HRMS MODULJÁNAK BEVEZETÉSE	- 10 -
4. AZ ORACLE FINANCE MODUL BEVEZETÉSE	- 12 -
4.1 A MODUL IMPLEMENTÁLÁSÁNAK ELŐZMÉNYEI	- 12 -
4.2 A FŐKÖNYVI RENDSZERREL ÉS A KÉSZPÉNZ MENEDZSMENTTEL FOGLALKOZÓ ÜZLETI FOLYAMATOK	- 13 -
4.3 A BEÉRKEZŐ SZÁMLÁKAT ILLETVE A KIMENŐ SZÁMLÁKAT KEZELŐ MODULOK ÜZLETI FOLYAMATAI	- 21 -
4.3.1 <i>A kimenő számlákat kezelő modul (AR)</i>	- 21 -
4.3.2 <i>A beérkező számlákat kezelő modul (AP)</i>	- 27 -
5. JÖVŐBENI FEJLESZTÉSEK	- 35 -
5.1 A KÖZELI JÖVŐ: ORDER TO CASH ÉS PROCURE TO PAY.....	- 36 -
5.2 TÁVOLI JÖVŐ	- 37 -
6. ÖSSZEFOGLALÁS	- 39 -
IRODALOMJEGYZÉK	- 40 -

Bevezetés

Egy modern, a piac változásaihoz igazodni kívánó vállalat a 21. században, elképzelhetetlen vállalatirányítási információs rendszer nélkül. Az effajta rendszereket a szakirodalomban, általában ERP-ként (Enterprise Resource Planning) említik. E technológia alkalmazásával, a vállalatok egy helyen tárolhatják adataikat, azokat bármikor azonnal elérhetik. Ezért a különböző folyamatok végrehajtása, kezelése valamint elemzése egyszerűbbé, gyorsabbá válik.

Szeretném néhány szóban bemutatni, dolgozatom címében szereplő multinacionális nagyvállalatot. Az általam vizsgált vállalatnak, közel félszáz országban van közvetlen képvisellete. A gyártó és a kutatás-fejlesztésért felelős egységek száma is megközelíti az 50-t világszerte. Magyarországon több mint 10 éve képviseli magát, mára már több telephellyel is. Ezek munkájába nyertem betekintést. Beláthatjuk, hogy egy több kontinenst átölelő vállalatnál, a beszerzési, termelési és értékesítési folyamatok megtervezése, végrehajtása és az elvégzett munka elemzése egy rendkívül bonyolult feladat. Ezt tovább nehezíti a nemzeti, nyelvi, kulturális sokszínűség, valamint a használt informatikai megoldások (hardver alapszoftver, adatmanipulációs eszközök, stb.) különbözősége. Például problémát jelenthet az adatokhoz való hozzáférés, a többszöri kézi bevitellel járó hibalehetőség, valamint a teljes vállalatra vonatkozó riportok, kimutatások készítése.

Ezeket belátva, a vállalat úgy döntött, hogy egységesíti vállalatirányítási rendszerét világszerte. Egy ekkora cég esetében, ez természetesen nem egyszerű dolog. Az első feladat, hogy az egyre nagyobb szoftver piacról, melyik vállalatirányítási rendszert válasszuk. A vállalat IT stratégiájának megfelelően egyetlen integrált vállalatirányítási rendszer, az Oracle e-Business Suite került kiválasztásra, melynek kiterjesztése a vállalatcsoport tagjainál fokozatosan történik meg.

Az Oracle e-Business Suite moduláris felépítésű és a legtöbb üzleti folyamat IT támogatására tud javaslatot adni. Így például rendelkezik HR, Finance, Sales&Distribution modulokkal, vannak megoldásai a készletnyilvántartás és értékelés kezelésére, hogy csak néhányat említsek a lehetőségek közül. A rendszerről bővebben beszélni fogok, az első fejezetben.

A szakdolgozat a magyarországi leányvállalatoknál történő fejlesztéseket mutatja be. Terveim szerint időrendben, az implementálásra kerülő Oracle modulokat, valamint a bevezetés folyamatát (a teljesség igénye nélkül) elemzem. A projekt még nem ért véget, jelenleg csak három modul teljes bevezetése fejeződött be. A többi modulnál, csak a tervekről tudok majd beszámolni.

A második fejezetben, a vállalat által világszerte alkalmazott projekt bevezetési módszertant fogom bemutatni.

A harmadik fejezetben, a projekt időben legelső fejlesztését írja le. A vállalatirányítási rendszer magyarországi kiterjesztése a 2008-ban bevezetett Oracle HRMS modullal kezdődött. Ezt megelőzően nem volt emberi erőforrással foglalkozó külön IT rendszer, ezért itt csak az Oracle ide tartozó HRMS modulját, valamint implementálásának folyamatát mutatom be.

A negyedik fejezetben, az Oracle Finance modul bevezetéséről, a modul által lefedett üzleti folyamatok vállalat specifikus megvalósításáról írok. Az egyes üzleti folyamatokat lefedő modulok, a főkönyvi rendszert kezelő modul (GL), a beérkező számlákat kezelő modul (AP), a kimenő számlákat kezelő modul (AR) valamint a készpénz menedzsment ellátását végző modul (CE) kerülnek kifejtésre.

Mint említettem, a projekt még nem ért véget. Az ötödik fejezetben, az esetleges jövőben végrehajtható fejlesztésekről fogok néhány szót írni. A vállalat még gondolkodik, hogy mik legyenek a következő lépés a projektben. Ebben a fejezetben, a közel és a távoli jövő tervezett fejlesztéseit írom le.

Természetesen, minden modul és üzleti folyamat teljes bemutatása a szakdolgozatban lehetetlen. Ezért dolgozatom célja, a modulok és az általuk lefedett folyamatok felületes ismertetése, valamint egy általános kép felvázolása, a váltás során megjelenő problémákról. Ezeket a problémákat elemzem, illetve igyekszem leírni, a projektben résztvevő személyek által készített megoldásokat.

1. Az Oracle E-Business Suite

Az Oracle E-Business Suite nagy-, közepes-, kisvállalatok, valamint pénzügyintézetek és a közszféra intézményei számára készült, korszerű Internet-architektúrára épült irányítási rendszer. Az Oracle a vállalatirányítási rendszer szállítók közül elsőként hozta létre a rendszer Internet alapú verzióját, amivel 1988-ban jelent meg a piacon.

A széles körű funkcionalitás és a magas fokú integráció mellett, ki kell emelni, hogy jelenleg, ez az egyetlen rendszer, amely a pénzügyektől, a „call centeres” értékesítésig, minden területet az Internet technológiára épülő moduljaival fed le. A felhasználói oldal egy böngészőben futó weboldal-szerű megjelenítési felület, a programok a központi szerveren futnak. Ennek a célja, az alacsony karbantartási és módosítási költségek és az akár globális központosíthatóság biztosítása. A funkcionális oldalon ez lehetővé teszi a földrajzilag elkülönült helyszíneken dolgozók zökkenőmentes együttműködését és a mobilitást.

Az integrált vállalat-irányítási rendszerek egyik alapvető előnye az adatszintű egységesség és a különböző területek funkcionális összekapcsolása. A vállalatoknál szoftverrel támogatott különböző területek rendszereinek összekapcsolásának klasszikus módja az integráció, ami egyrészt költséges, másrészt a különböző rendszerek módosításakor problémát vet fel. Az integrált rendszerek ezt a problémát megoldják, hiszen a szükséges adatkapcsolatok ezekben a rendszerekben előre rendelkezésre állnak, ugyanakkor az adatkapcsolatok biztosításának mikéntjében az integrált rendszerek között is van különbség. Az Oracle E-Business Suite a legmagasabb adatkapcsolási szintre épül, a rendszer különböző modelljei egy adatbázist használva működnek. A rendszer, jelenleg 76 integrált modulból áll.

Az Oracle esetében, a fejlesztések alapja, mindig teljes üzleti folyamatok támogatása. A rendszer körülbelül kétszáz alapfolyamatot támogat, amelyek a vállalatok és más szervezetek pontosabb működését és az adminisztrációs munkák gyorsabb, így kevésbé költséges megvalósítását biztosítják. Ezek a beépített üzleti folyamatok a vállalatfejlesztések alapjai lehetnek, ugyanakkor többnyire rugalmasan módosíthatók, így a felhasználóknak lehetősége van, hogy bizonyos pontokon eltérjen az Oracle által javasolt megoldási módoktól.

Az Internetes-architektúra és a globális bevezetéseket támogató funkciók például a többnyelvűség, lehetővé teszik, az informatika és sok adminisztratív funkció globális központosításával nagymértékű költség-csökkentést eredményező projekteket, amiből az

Oracle számos referenciával rendelkezik. Ilyenkor a cég valamennyi leányvállalata egyetlen alaprendszert használ és az adminisztratív munkaerő egy jelentős része is egy központi, többnyire alacsony költségszinten üzemeltethető helyszínen működik az informatikával egyetemben.

Egy teljes rendszer-bevezetési projekt többnyire a pénzügyi alapmodulok és az adott iparágban, vagy a vállalatnál kritikus modulok bevezetéséből áll. Az általam vizsgált vállalat is hasonló úton kezdte meg, a rendszer bevezetését. Több funkcionális területet is Oracle modulok alkalmazásával szeretnék lefedni. Ilyen például a rendelés nyilvántartás, az ellátási-lánc tervezés, a beszerzés egy része, a pénzügyek illetve a humán erőforrás kezelése.

Néhány szót szeretnék még ejteni, az E-Business Suite technológiai háttéréről, különböző megoldásairól. Az Oracle E-Business Suite „Java” alapú grafikus felhasználói felületet használ, ezzel olyan vállalati információs rendszer valósítható meg, amely rendelkezik grafikus kliens/szerver szoftverek előnyével, anélkül, hogy ezt a kliens/szervert minden felhasználó munkaállomására telepíteni kellene. Az Oracle által tervezett architektúrának köszönhetően az Oracle E-Business Suite használható bármely számítógépről, amely hálózatba van kötve és rendelkezik web böngészővel. Ezzel az új felhasználó rendszerbeállításának ideje és az ehhez kapcsolódó járulékos feladatok minimálisra csökkenthetők. A vállalat a Windows Internet Explorer böngészőt használja, standard beállítások mellett.

Jelenleg három rétegű architektúra jellemzi a jelenlegi verziót, ahol minden frissítés a szerveren kerül telepítésre, és a felhasználó következő bejelentkezésekor már a frissített verziót használja, anélkül, hogy annak munkaállomásán bármilyen változtatást kellene végrehajtania. Bár egy konfigurációban sok fizikai gép használható, a méretezhetőséget három különálló réteg feldolgozási kapacitása határozza meg, a kliens réteg, az alkalmazás réteg és az adatbázis réteg.

A kliens egy Java applet-et futtat egy Java-t támogató web böngésző segítségével. Az applet képes a rendszer bármelyik képernyőjének, valamint az Oracle Developerrel fejlesztett képernyőknek a megjelenítésére, és támogatja a mező szintű hitelesítést, a több koordinátájú ablakokat, valamint az adatbeviteli segédleteket, például értéklistánkat. Web böngésző irányítja a Forms kliens applet letöltését és tárolását, minden felhasználó munkaállomásán. Az applet egyszer kerül letöltésre, a kliens első kapcsolatának elején.

Az alkalmazáserver a kliensek, és az adatbázis server közötti középső réteget alkotja. Az üzleti logika futtatását, valamint több alkalmazási servert tartalmazó konfigurációknál terhelés kiegyenlítést, és egyéb funkciókat lát el.

Az adatbázis réteg tartalmazza az összes adatot, és sok adatot igénylő programot, valamint feldolgozza az összes SQL adatkérést. Az ebben a rétegben található gépek, definíció szerint nem kommunikálnak közvetlenül az alkalmazás felhasználóival, hanem az alkalmazás rétegben található, e kommunikációkat közvetítő gépekkel, vagy a konfiguráció adatbázis rétegének más szervereivel állnak kapcsolatban.

2. A Globális projekt bevezetési módszertan

A vállalat életében, a hosszú évek során, fejlesztések sokasága került bevezetésre. A fejlesztések során leszűrt tapasztalatokat összegyűjtve, megalkottak egy módszert, a hasonló típusú projektek bevezetésével kapcsolatban, ezt a módszertant a cégcsoportnál „Globális Projekt bevezetési módszertan”-nak nevezik. Az Oracle modulok bevezetése során, minden egyes modult, e módszertan követésével implementáltak a vállalatnál. Egy-egy ilyen projekt során általánosságban elmondható, hogy három úgynevezett, „Conference Room Pilot” a későbbiekben CRP alkotja az első három lépést.

A CRP0 alkalmával a projekt során bevezetésre szánt rendszer által kínált funkciók bemutatása a cél. A jelenlévők olyan kulcsfelhasználók, akik a saját területük folyamatait jól ismerik. Általában vezető beosztású emberek, vagy olyan munkatársak, akik kiemelkedő szaktudással rendelkeznek az adott területeken. Ennek a találkozóknak a célja, hogy a vállalat folyamatait, és a bevezetésre szánt rendszer által lefedett folyamatokat közös mederbe tereljék, valamint, hogy felállítsák igényeiket a rendszerrel szemben.

A második ilyen találkozó a CRP1, ahol az első találkozón felállított igények megvalósítását, az implementálás során fellépő problémákat, valamint a problémákra tett megoldási javaslatokat mutatják be. A résztvevők általában megegyeznek az előző konferencián megjelentekkel. Itt már egy félkész rendszerről van szó. A fejlesztés során fellépő újabb igényeket, ezen a találkozón állítják fel. Igyekeznek a későbbi problémákat felmérni, és azokra megoldást találni.

A következő, általában utolsó ilyen találkozó a CRP2, ahol a résztvevők, az előző két találkozón jelenlévő fejlesztők. A folyamat e szakaszában, egy már majdnem teljesen kész rendszer áll a rendelkezésükre, de a még meglévő problémákat és a fellépő újabb igényeket itt még átbeszélhetik a jelenlévők. Amennyiben, túl sok probléma, vagy igény lép fel a CRP2 során, lehetőség van egy következő konferencia megtartására is, ugyanakkor a szervezet tapasztalata, hogy általában, három találkozó elég, egy projekt bevezetése során.

A CRP-ket követő lépés az úgynevezett, „User Acceptance Test” a későbbiekben UAT. Ez az első olyan lépés, ahol a fejlesztések ellenőrzésre és elfogadásra kerülnek. A már késznek vélt rendszert, az üzleti területek kulcsfelhasználói tesztelni kezdik, és eldöntik, hogy számukra elfogadható-e a rendszer. Amennyiben, van még nyitott kérdés, akkor további fejlesztéseket hajtanak végre. A teszt végén, ha a kulcsfelhasználók elfogadták a rendszert, aláírnak egy dokumentumot, amit később a minőségbiztosításnál és az érvényesítési eljárásnál is felhasználnak.

A következő lépést „Massive Interface Test”-nek, (továbbiakban „MIT”) nevezik. Ez a folyamat, egy összehasonlítása az előző és a bevezetni kívánt rendszernek. Az előző rendszer egy előre meghatározott periódus kezdeti állapotát betöltik az új rendszerbe. Ezután, az adott periódusban végbement, a projekthez tartozó gazdasági eseményeket manuálisan bevezetik az új rendszerbe, majd az így kapott állapotot összehasonlítják a régi rendszer periódust záró állapotával. A két állapotnak 100%-ig meg kell egyeznie, ezzel biztosítva a tökéletes működést.

A bevezetés során, több ponton, például a „MIT” után is tartanak egy GONOGO névre keresztelt gyűlést, ahol a projekt felső vezetése (Felügyelő Bizottság) és a szponzorok (a pénzügyi támogatást nyújtó személyek) értekeznek, a rendszer éles indításáról, vagy az éles rendszer indulás határidejének esetleges csúsztatásáról.

A bevezetési folyamat fontos része, a régi rendszerben szereplő adatok, új rendszerbe történő átvitele. Mivel a vállalat élete nem áll meg, ezért a bevezetés során a régi és az új rendszer egymás mellett létezik. A régi rendszer adatait a „Konverziós körök” során betöltik az új rendszerbe. Minden egyes konverziós kör során, az adatok egy előre meghatározott százalékát, hibátlanul át kell tölteni az új rendszerbe. Abban az esetben, ha az áttöltés során túl sok hibás adat kerül az új rendszerbe, tehát, nem jól áttöltött adatok száma nem éri el az előre meghatározottat, az adott konverziós kört meg kell ismételni. Az utolsó konverziós kört,

„Éles konverziós körnek” nevezik. Ennek során, az összes adatnak hibátlanul kell áttöltődnie az új rendszerbe. Ezek a konverziós körök, már a CRP2 találkozó után elkezdődnek.

A módszertan, mint említettem a vállalat által az egész világon alkalmazott, ugyanakkor szükség van, egy projekt bevezetésének lokális elemeiről is szót ejteni. Ilyen például, a projekt szervezet összeállítása. A vállalatnál törekedtek arra, hogy minden hazai leányvállalat, és érintett terület képviselve legyen, valamint minden szempontot, beleértve lokális és globális elveket is, figyelembe vegyenek a projekt során. Ennek eredményeképpen egy 40 fős, szakmailag és emberileg is kiváló, elkötelezett belső csapat állt össze, a hazai leányvállalatok érintett területeit képviselő szakembereiből, valamint az informatikai rendszereket és a kapcsolódó interfészeket felügyelő IT-s szakértőkből. Globális oldalról, a vállalat, egy megközelítően 10 fős tapasztalt, Globális projektek bevezetésében jártas, az anya vállalattól érkezett csoport segítette a bevezetést. Ezen kívül, egy magyar cég professzionális Oracle szakértői csapata is segítette a munkát a vállalatnál.

A bevezetés kezdeti szakaszában, ezeknek a csapatoknak, az általános ismereteket kölcsönös elsajátítása volt a feladata, ami lokális oldalról, egyrészt az Oracle alapok elsajátítását, másrészt a Globális módszertan és eszközhasználat megismerését jelentette. A globális csapat tagjainak a helyi sajátosságokat, a magyarországi adó és számviteli szabályozás elvárásaiba kellett elsajátítani.

3. Az Oracle ERP HRMS moduljának bevezetése

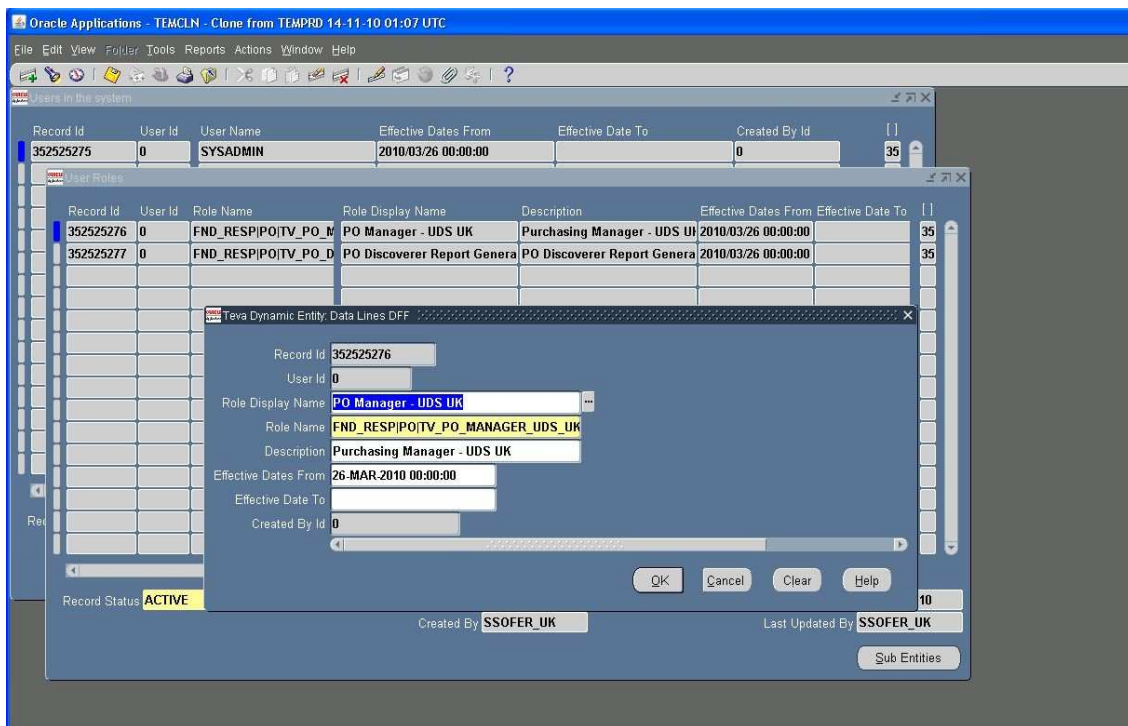
A modul pontos neve Oracle Human Resources Management System, vagyis Emberi Erőforrás Kezelő Rendszer. Mint említettem, ez az Oracle modul volt az első, amit kiterjesztettek a magyarországi leányvállalatoknál.

Miért volt szükség erre a modulra? A vállalat humán erőforrásért felelős részlege egy feladatát tökéletesen ellátó folyamatot épített fel a hosszú évek során, amelyben több különböző szoftverrel végezték napi teendőiket. Ezeket a szoftvereket kénytelenek voltak lecserélni az Oracle HRMS modulra, két fontos okból kifolyólag. Ahogy a korábbiakban írtam, a vállalat célja, hogy világszerte is egységes legyen, és mivel az Oracle ERP rendszer megoldásokat nyújt emberi erőforrás kezelés terén, ezért kézenfekvő kihasználni ezt a lehetőséget. Másodszor pedig az Oracle, úgy építette ki ERP rendszerét, hogy minden

modulnak van jogosultság kezelése. Tehát, amennyiben be akarjuk vezetni a teljes ERP rendszert, akkor szükségünk van letenni az alapját, amely jelen esetben az Oracle HRMS bevezetése.

Az Oracle emberi erőforrás kezelő rendszere, olyan üzleti eszköz, amely segíti kézben tartani a személyügyi folyamatokat és költségeket a hatékony vállalati munkaerő megszerzése, fejlesztése és menedzselése során. A rendszer szétválasztja az emberi erőforrás menedzsment folyamatait, több modul segítségével. Ilyen modulok például a Képzési Adminisztráció, Időgazdálkodás, Internetes képzési rendszer stb.. A vállalat által bevezetett modul, csak az Emberi erőforrásokért felelős. A modul által részletes, dátumozott, sok szempontú információ jegyezhető fel egy alkalmazotról vagy pályázóról, például személyes története, pályázatai, teljesítmény-értékelések vagy orvosi adatok is. A vállalatnál ez az adathalmaz, tartalmazza az összes a vállalatnál dolgozó személy adatait, a dolgozói törzset. Minden egyes munkavállaló személyes-, szerződéses adatait, címét, nyelvismereti szintjét valamint végzettségi adatait tartalmazza a rendszer. Ezek mellett, a jogosultsági adatokat is ez a modul menedzseli. Itt adhatunk az egyes felhasználóknak jogot ahhoz, hogy mely modulokhoz, riportokhoz, menükhöz, néhány esetben programokhoz, férjen hozzá, és azokat milyen szinten kezelhesse. A jogosultságokat teljes mértékben mi hozhatjuk létre, majd azokat az egyes felhasználókhoz, vagy csoportokhoz rendelhetjük. A létrehozáskor adnunk kell egy nevet a jogosultságnak, majd kiválaszthatjuk a modulokat, menüket, programokat és riportokat, amelyeket szeretnénk, hogy az adott felhasználó vagy csoport kezelhessen. A modul segítségével továbbá, kezelhető a képzési folyamatok teljes vertikuma, a képzési tervek nyilvántartásától és az erőforrások meghatározásától, lefoglalásától valamint a képző cégek nyilvántartásán és a hallgatók kiértékelésén keresztül az oktatási tevékenységgel kapcsolatos pénzügyi adminisztrációig.

A bérszámfejtés nem került át Oracle alapokra, mivel az Oracle nem talált megoldást ennek ország-specifikus kezelésére, ezért ezt jelenleg is egy másik, nem Oracle szoftver segítségével végzik a vállalatnál. A következő 3.1 ábrán a HRMS modul egy pillanatképét láthatjuk.

3.1 ábra

4. Az Oracle Finance modul bevezetése

Ebben a fejezetben bemutatom az Oracle Finance modulját. Azokat az üzleti folyamatokat, amelyeket ez a modul foglal magába, illetve azok vállalat specifikus megvalósítása kerül bemutatásra. Továbbá a bevezetés során fellépő legnagyobb problémákat és azok megoldásait mutatom be.

4.1 A modul implementálásának előzményei

A modul bevezetése előtt a projekt vezetői több célt is kitűztek, amelyek megvalósítása teljes mértékben elvárható volt, mert egy olyan szoftver csomagon (Oracle E-Business Suite) alapul, amely már most is a vállalat néhány külföldi egységében tökéletesen ellátja feladatát. Ezeket a célokat a Finance modulhoz, specifikusan határozták meg, fontos megemlíteni, hogy mind egyaránt ugyan olyan fontosak. Az első ilyen cél az üzleti folyamatok konszolidációja, integrációja valamint standardizálása egy globális ERP rendszer segítségével. A második, hogy a rendszer támogassa a helyi értékesítést és kereskedelmet, azáltal, hogy összehozza a vállalat által kínált termékeket és a piac szükségleteit. A következő a célok között, hogy a vállalatirányítási rendszernek támogatnia kell a vállalat jelentés kezelését egy egységes Oracle kód használatával. A negyedik a célok között a pénzügyi folyamatok globális szinten történő egyesítése. Az előző pontok teljesítésével már teljesül a

következő egyben utolsó elvárás is, amely egy alap létrehozása, a jövőbeni integrált IT platform segítésére.

Mivel a vállalat élete nem állt le, ezért a régi rendszer üzemeltetése és az új rendszer felépítése párhuzamosan zajlott. A vállalat tevékenysége során nagy mennyiségű, különböző típusú adatokat halmozott fel, amelyek kapcsolódhattak vásárláshoz, értékesítéshez, termeléshez vagy bármilyen folyamathoz. Szükség volt, az előző rendszerben lévő adatok Oracle adatbázisba történő áthelyezésére is.

Az Oracle E-Business Suite a különböző üzleti folyamatokat külön modulokkal támogatja. A beérkező számlákkal az AP, a kimenő számlákkal az AR, a főkönyvi rendszerrel a GL és a készpénz menedzsmenttel a CE modulok foglalkoznak. A projekt során, e modulokon átívelő üzleti folyamatok kerültek definiálásra.

4.2 A főkönyvi rendszerrel és a készpénz menedzsmenttel foglalkozó üzleti folyamatok

Ebben a részben a főkönyvi rendszerrel és készpénz menedzsmenttel foglalkozó modul üzleti folyamatait, azok problémáit elemzem. Ezek név szerint: a *Pénzügy-menedzsment a jelentések készítéséhez*, a *Banki bizonylat és készpénz újraegyeztetés*, valamint a *Készpénz-egyesítés*. Ezen kívül, van egy negyedik folyamat is, amely a vállalat amerikai képviselőinek tartozásainak felvásárlásával foglalkozik. Minden folyamathoz leírás, a bevezetés során fellépő problémák leírása, és folyamatábrák tartoznak majd.

Az üzleti folyamatok bemutatása előtt, tisztázni szeretném az Oracleben használatos szegmensek és a naplók fogalmát. Minden gazdasági esemény mindig két, (tartozik/követel) oldalra könyvelődik, ez minimum két elemi kontírozási tétel rögzítését jelenti. Természetesen jó néhány gazdasági esemény kontírozásához több elemi tétel rögzítésére van szükség, de általánosságban elmondható, az a kötelező érvényű szabály, hogy a tartozik oldalra könyvelt értékek összege, megegyezik, a követel oldalra könyvelt értékek összegével. Ezeket az összetartozó tételsorokat az Oracleben naplónak nevezik. Egy tétel kontírozását a vállalati implementációban, nyolc szegmens meghatározásával érhetjük el.

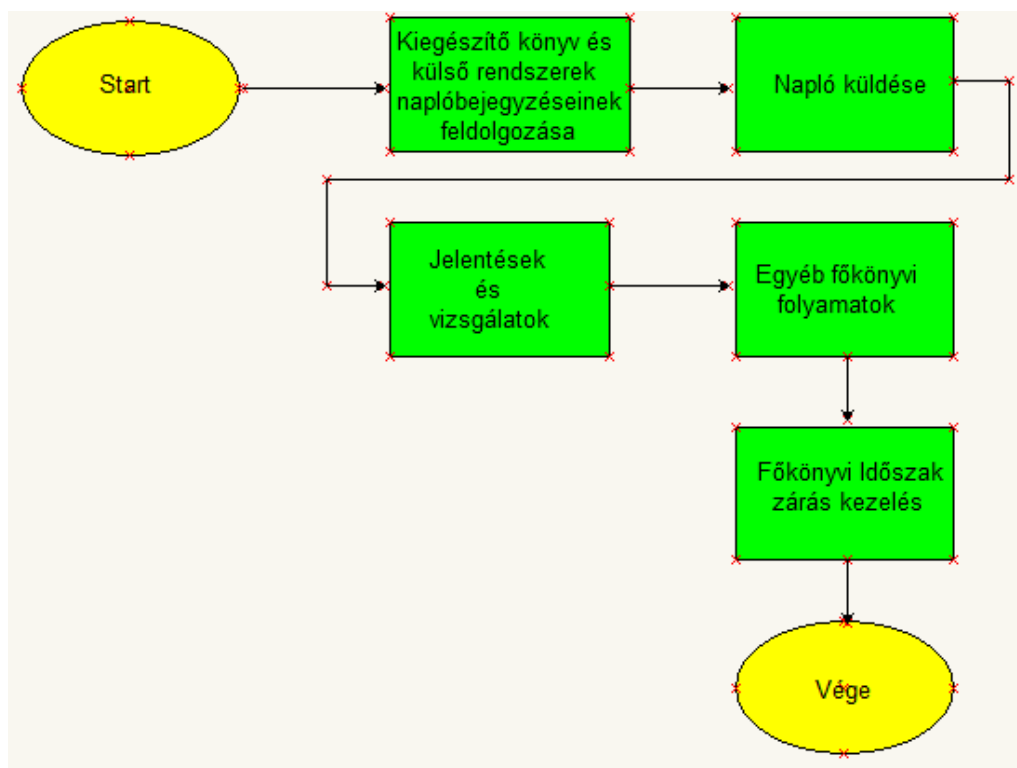
Ezt a nyolc szegmenseket az Oracle „Key Flex Field”-nek nevezi, amit a továbbiakban KFF-nek rövidítünk. A szegmensek tartalmát, nevét és hosszát, teljes mértékben mi definiáljuk, s a vállalat döntése az, hogy a nyolc szegmensből mennyit használ ki, és azokat milyen

értékekkel látja el. Az egyes szegmensekhez, hozzárendelünk egy referencia táblát, amelyben pontosan megadjuk, az adott szegmens értékészletét kód és megnevezés szinten. Nem csak az egyes szegmensek lehetséges tartalmát tudjuk meghatározni, hanem létrehozhatunk különböző megszorításokat, úgynevezett kereszt ellenőrzéseket, az egyes szegmensek között. Ez azt jelenti, hogy megadhatjuk, az egyes szegmens értékekhez, milyen másik szegmens értéket kapcsolhatunk. Ezt egy példán keresztül a későbbiekben bemutatom. Azáltal, hogy több szegmensünk van, mint az előző rendszerben elemszint, a munkát sokkal átláthatóbbá tehetjük, hiszen láthattuk, a hat elemszint egyes szintjei milyen összetettséggel bírnak.

Az első két szegmens, ahogyan az előző rendszer első két elemszintje, szintén a vállalat-és az üzleti egység azonosító kódját tartalmazza. A harmadik szegmens tartalmazza a telephelyek azonosító kódját. A következő szegmens a költség helyek kódkombinációját tartalmazza. Az ötödik szegmens, a főkönyvi számokat foglalja magába. A hatodik szegmensben, a többi, a cégcsoporthoz tartozó vállalat, azonosítója szerepelhet. Ehhez szorosan kapcsolható a hetedik szegmens, amelyben, a hatodik szegmensben megadott vállalat üzleti egységének azonosítója szerepel. Az utolsó szegmens az adott ország azonosítóját kezeli. Az Oracle lehetővé teszi, hogy olyan, a felhasználók által definiált szabályokat építsünk be a rendszerbe, amely szabályok segítségével meghatározhatjuk a felhasználható szegmens kombinációkat, ezzel jelentősen leszűkítve a kontírozást végző személyek lehetőségét a hibázásra. Ezeket a szegmens kapcsolatokra vonatkozó szabályokat kereszt ellenőrzési szabályoknak (cross reference rule) nevezzük. Kereszt ellenőrzési szabályt lehet alkotni, például arra az esetre, amikor olyan kimenő számlát kontírozunk, ahol a vevő szintén a vállalat csoporthoz tartozik. Az ilyen értékesítéseket speciális, a vállalatcsoporton belüli értékesítésre definiált főkönyvi számra (5. szegmens) kell kontírozni, s ezzel egyidejűleg a 6. szegmensbe be kell írni a vevő vállalat kódját, valamint a 7. szegmensbe az üzleti egység kódját. Ez a példa tökéletes mintája lehet az explicit és implicit keresztellenőrzési szabálynak, hiszen a vállalat csoporton belüli értékesítési főkönyvi számhoz azt kell megadnunk, hogy mit nem tartalmazhat a 6. és 7. szegmens (000 illetve 00), míg a nem vállalatcsoporton belülré történő értékesítési főkönyvi szám esetén azt kell megadnunk, hogy mit tartalmazhat a 6. és 7. szegmens. (000 illetve 00).

Az első bemutatásra kerülő, az Oracle Finance modul alá eső folyamat a *Pénzügy-menedzsment a jelentések készítéséhez* nevet viseli a rendszerben. Ez a procedura lefedi a főkönyv menedzsmentet, a számla-kezelést, a naptár-kezelést, a kiegészítő könyv adatainak főkönyvbe történő átvezetését, a hónap- és időszakvégi pénzügyi zárásokat valamint az összes

típusú jelentés készítését. A 4.2.1 képen a *Pénzügy-menedzsment a jelentések készítéséhez* folyamatábrája látható. Természetesen, ez egy több lépcsőből álló folyamat, amelynek teljes kibontásával könyveket lehetne megtölteni, de igyekszem, szemléletesen bemutatni ezeket a lépcsőket.

4.2.1 ábra

Pénzügy-menedzsment a jelentések készítéséhez nevű procedúra öt kisebb folyamatra bontható, ahogy azt a 4.2.1 ábrán is megfigyelhetjük. A részfolyamatokat további részfolyamatokra bonthatjuk szinte a végtelenségig. Dolgozatomban ezt csak a következő lépcsőig teszem meg, hogy a folyamatokat átláthatóbbá tegyem, illetve a bevezetés során fellépő problémákat könnyebben ismertethessem és bemutathassam.

A részfolyamatok bemutatását időrendben teszem, tehát az első a *Kiegészítő könyvek és a külső rendszerekből érkező naplók feldolgozása*. Ez a folyamat lefedi a kiegészítő könyvekből, Oracle alkalmazásokból (AP, AR modulokból) és külső rendszerekből történő naplók importálását a főkönyvi rendszerbe. Az importálás során meg kell győződni arról, hogy a napló fájlban, mindegy, hogy az értékesítéshez vagy kötelezettséghez tartozik, van-e bármilyen hiba. Ebben a folyamatban a bevezetés során fellépett egy olyan nehézség, amely az előző rendszerből átvett számláknál keletkezett. A nyitott, még nem teljesített számlák importálása során, a számla megtartotta az előző rendszerben kapott sorszámát, ugyanakkor az Oracle által a számlához hozzárendelt egyéb referenciáknak más sorszáma volt. Eredetileg a rendszer automatikusan összeegyeztetné ezeket, de a különböző sorszámok miatt ez nem

történt meg. Emiatt kezdetben manuálisan kellett összeegyeztetni a számlákat a hozzá tartozó referenciákkal, de ez a probléma csak addig állt fenn, amíg az előző rendszer nyitott számlákat tartalmazott. A következő 4.2.2 ábrán, ennek a folyamatnak a folyamatábrája látható.

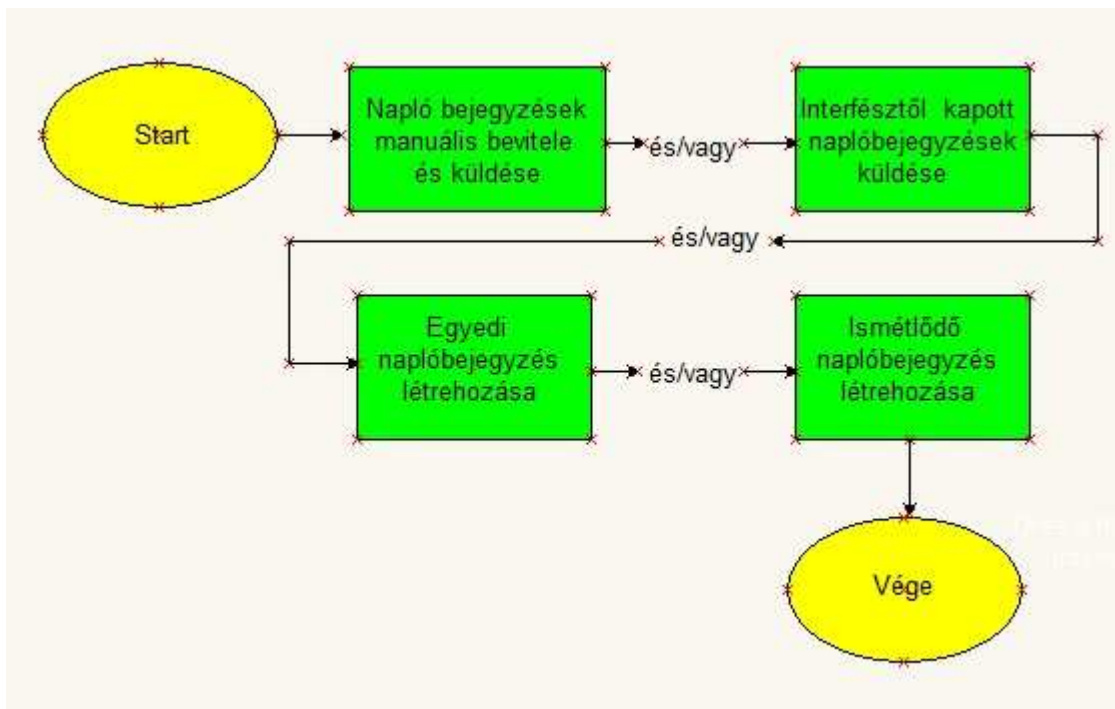

4.2.2 ábra

A következő részfolyamat, a *Napló küldése* nevet viseli. Ez a procedúra lefedi a naplók elkészítését és a főkönyvbe iktatását. A különböző típusú naplókat másként kezeljük, ezért a létrehozásukat is különböző folyamatokként tartja számon a rendszer. Vannak az egyedi naplók, a visszatérő naplók, amelyeket egy alkalmazással készítünk, valamint a manuálisan készített naplók. Az egyedi naplók egy évben általában csak egyszer kerülnek be a rendszerbe. A visszatérő naplók esetében, mint a neve is sugallja, olyan naplókat hozhatunk létre, amelyek sűrűn, akár minden hónapban, szerepelnek a rendszerben. A kézzel létrehozott naplók esetén több megszorítást is figyelembe kell vennünk a készítés során. Például minden bejegyzésnek tartoznia kell egy úgynevezett kötegehez. A kötegeket időrendben kell a főkönyvi rendszerbe iktatni, hogy az, reálisan frissítse az egyenleget. Azért, hogy a hibás naplók ne kerüljenek a főkönyvi rendszerbe, az elkészítés utolsó folyamata, egy több lépésből álló ellenőrzés.

Először is, a szegmenseket külön-külön leellenőrizzük, hogy léteznek-e egyáltalán. Második lépésben, a szegmensek közötti kereszt ellenőrzés teljességének vizsgálata történik, amely során az összes a vállalat által definiált megszorítást alkalmazni kell. A harmadik lépésben leellenőrizzük, létezik-e a KFF. Amennyiben nem, létre kell hoznunk ezt a mezőt. Az Oracle a vállalatirányítási rendszerét természetesen, nem egy üzleti profílról szabta, tehát az autógyártó cégek ugyanúgy tudják használni, mint mondjuk egy szoftvergyártó cég. Ezt a mezőt, a vállalat által használt szegmensek alkotják, tehát minden vállalat az általa definiált szegmensekkel, egyedi KFF struktúrát készíthet. Be lehet állítani, hogy a létrehozása

automatikus legyen, de egy újabb ellenőrzési lehetőség miatt, a cég úgy döntött, hogy ezt a mezőt a mi esetünkben, kézzel kell létrehozni, a megfelelő jogosultságokkal és természetesen a keresztellenőrzési szabályok betartásával. A vizsgálat utolsó lépésének, a számla feltöltő program ellenőrzéseit tekintjük. Ilyen például az áfa- vagy a cikk ellenőrzés. A 4.2.3 ábrán tehát a *Napló küldése* nevű részfolyamat folyamatábráját láthatjuk.

4.2.3 ábra

A Pénzügy menedzsment a jelentések készítéséhez főfolyamat következő lépésében a *Főkönyvi rendszer egyéb folyamatairól* esik szó. Itt is három „kisebb” folyamatról, a *Napi árfolyamok kezeléséről*, a *Főkönyvi újraegyeztetésről* és a *Hatóságoknak készített jelentések kezeléséről* beszélhetünk. Az első részfolyamat során összegyűjtjük a vállalat számára releváns valuták (USD, EURO) értékesítési árfolyamát és azokat betápláljuk az Oracle adatbázisba. Ez a művelet jelenleg a vállalat európai központjában történik. A második részfolyamat a főkönyvi rendszer újraegyeztetését foglalja magába. Mára ez teljesen automatikusan működik, csak hiba esetén szükséges a kézi beavatkozás. Mint említettem a rendszer implementálásának korai szakaszában, a régi rendszerből való importálás problémákba ütközött, amelyet csak kézi javítással lehetett megoldani. Ma a rendszer a számlákat és azok referenciáit automatikusan összeegyezteti. A harmadik részfolyamata a hatóságoknak szánt riportok készítésével, ÁFA és adószámítással foglalkozik. A projekt során itt lépett több problémával is szembesültek. Mivel az adószámítás a külső rendszerekből érkező számlaadatokon alapul, ezért a probléma kiküszöbölésére, a folyamat első lépéseként egy számla ellenőrzést iktattak be. Amennyiben az ellenőrzés során nem talált hibát a

rendszer, elvégzi a számításokat, és az eredményt felvezeti a főkönyvi rendszerbe. A második nagy probléma, hogy kezdetben nem volt meg a folyamat, a személyi-jövedelem adó és az EHO kezelésére. A vállalat, méreténél is fogva, rengeteg tranzakciót végez nap, mint nap, ennek függvényében ennek a folyamatnak nagyon pontosnak kell lennie, hiszen a legkisebb hiba is a törvények megszegését jelentheti. Ennek megfelelően, a procedúra során az ellenőrzéseket manuálisan kell végrehajtani. A 4.2.4 ábrán a Főkönyvi rendszerhez tartozó egyéb folyamatok folyamatábráját láthatjuk.

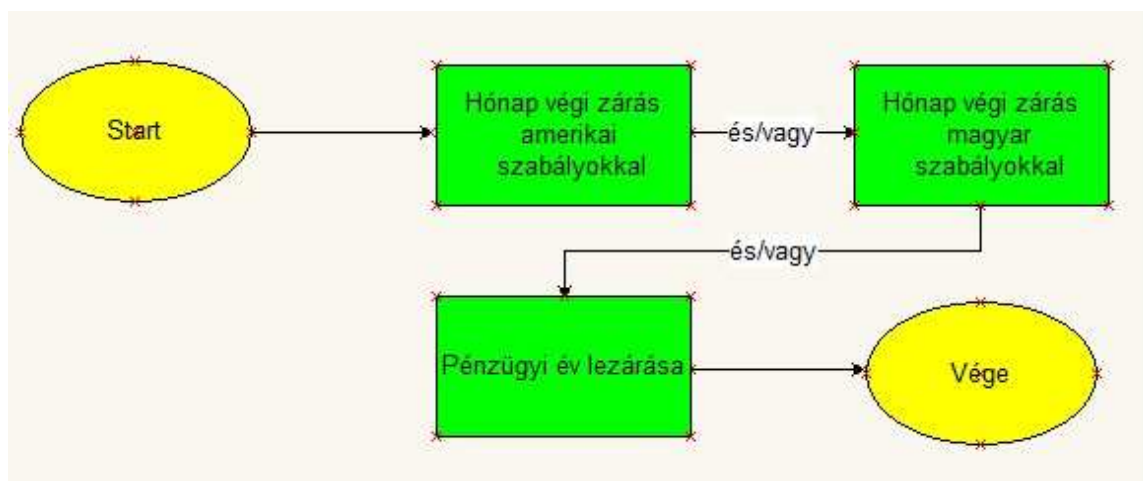

4.2.4 ábra

Ebben a bekezdésben a negyedik részfolyamat, a *Jelentések és vizsgálatok* készítésével foglalkozó folyamatokat ismerhetjük meg. Ide tartoznak a pénzügyi kimutatások, és az általános jelentések. A folyamat tulajdonképpen a vállalat különböző költségeinek kiszámítását és riportálását eredményezi. Az egyik költség csoport, egy úgynevezett „Project Report” nevű Oracle alkalmazással kerül kiszámításra, majd az alkalmazás a költséget számlákhoz, projekt kódokhoz, projekt névhez rendeli hozzá, amelyeket a főkönyvi rendszer ugyan azon sorából vehetünk ki. A másik költség csoport, az úgynevezett „G&A Report” segítségével kerül kiszámításra. Ezek azok a költségek, amelyeket nem tudunk projektekhez rendelni. Fontos, hogy mindkét alkalmazásnak megfelelő adatokat biztosítsunk, továbbá szükséges az eredmények ellenőrzése is.

Mint már említettem, a pénzügyi időszakok zárása önmagában is rendkívül nagy és erőforrás igényes feladat. Az Oracle az amerikai időszak lezárási folyamatot tekinti általánosnak, ugyanakkor a magyarországi szabályrendszer miatt ezt az általános időszak-zárési folyamatot a hazai viszonyokhoz igazítva korrigálni kell. Ebben a bekezdésben tehát a *Főkönyvi időszak záró menedzsment* nevű folyamat részleteibe tekinthetünk be, amelynek három főbb része van: a *Havi pénzügyi időszak-zárás amerikai szabályok szerint (GAAP)*, a *Havi pénzügyi időszak-zárás magyarországi szabályok szerint (HAL)*, valamint az *Éves*

pénzügyi zárás. Ezek tulajdonképpen egymásra épülő folyamatok. Az amerikai szabvány szerinti havi pénzügyi zárás eredményét vesszük a lokális pénzügyi zárás alapjául, majd a helyi számviteli szabályoknak megfelelően felépített folyamat segítségével elvégezzük a pénzügyi zárást. Kezdetben problémát jelentett a GAAP és HAL főkönyvek eltérő időszak kezelése, mivel az előbbi 12 hónapot kezel, az utóbbi tizenhárom időszakot foglalt magába. Az utolsó időszakban, végül csak az éves pénzügyi zárás folyamatai zajlottak le. A 4.2.5 képen a Főkönyv időszak zárás menedzsment folyamatábrája látható.

4.2.5 ábra

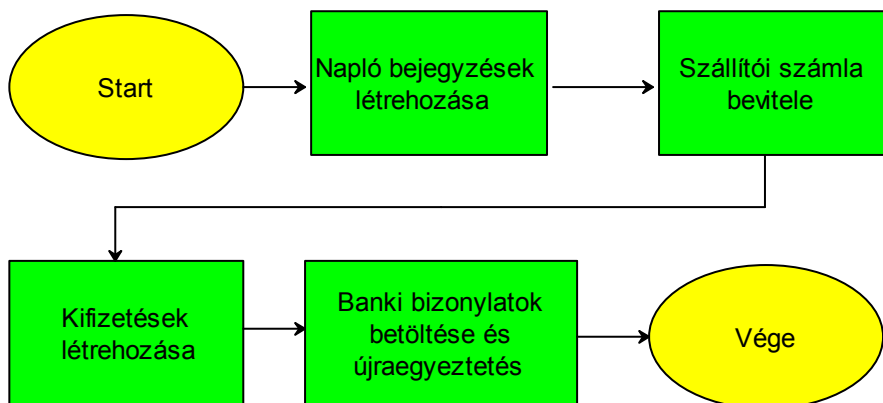
A Finance modul által kezelt második folyamat a *Banki bizonylatok, és készpénz újraegyeztetés* folyamatát foglalja magába, amely a banki bizonylatok készítésének manuális és Cash Management interfész által történő létrehozását, és a főkönyvvel való újraegyeztetését, valamint a készpénz kezelés időszak zárását mutatja be.

A banki bizonylat két típusánál, csak az adatok származásában van különbség. Létrehozhatjuk a banki bizonylatot manuálisan, illetve importálhatjuk a Cash Management interfészből. Ez utóbbi esetben le kell ellenőriznünk, hogy az adatok hibásak-e. Amennyiben igen, kijavítjuk a hibát, majd folytatjuk a számlák és referenciáik újraegyeztetéssel. A folyamat e pontján választhatunk, szeretnénk automatikus egyeztetést vagy sem. Mint említettem, a bevezetés korai szakaszában, az újraegyeztetéssel problémák adódtak a régi rendszerből betöltött nyitott számlák esetén, ezért akkor, muszáj volt a számlák és referenciáik kézi egyeztetése. Ma már rá bízhatnák a rendszerre ezt a folyamatot is, de a menedzsment úgy döntött, hogy az automatikus egyeztetést ellenőrizni kell, ezért a végén az emberi jóváhagyás megmaradt. A jóváhagyott bank bizonylat könyvelését elküldi, a főkönyvi modulba.

Ezt követően, a banki bizonylatokat a számlákkal és főkönyvi tételekkel kell egyeztetnünk. A folyamat során először meg kell keresnünk az egyeztetésre alkalmas tranzakciókat, amelyeket eddig még nem egyeztettünk a főkönyvvel, majd végrehajtjuk az egyeztetést. Ezután az adatbázisban eddig nem egyeztetett tranzakciókat áttesszük, a már egyeztetettek közé, majd a tranzakció bekerül a főkönyvi rendszer, tartozik, vagy követel oldalára.

A harmadik főbb üzleti folyamat az Oracle Finance modul fennhatósága alatt, a *készpénz-egyesítés*. Ennek a folyamatnak a célja, hogy a készpénz-kezelést optimalizálja, azáltal, hogy kiszűri a felesleges pénzmozgásokat. A procedúra első lépésében, betöltjük a számlákat egy adat előkészítő térbe („Data Staging Area”). A vállalatnál, két fontosabb csoportba sorolják a számlákat azok pénzneme alapján. Az egyik a HUF alapú számlák csoportja, a másik az egyéb pénznemű számlák csoportja. Második lépésként megvizsgáljuk, hogy a számla, melyik csoportba tartozik, ezután a számla adatai alapján elkészítjük a különböző típusú bizonylatokat, és azokat betöltjük az Oracle rendszerébe. A procedúrát egy automatikus újraegyeztetés zárja le.

A negyedik és egyben a Finance modul utolsó főbb üzleti folyamata magába foglalja, a vállalat amerikai képviseletétől történő kötelezettségek vásárlását.

4.2.6 ábra

Ez az úgynevezett faktoring folyamat. A vállalat főbb érdekeltségei az amerikai piacon vannak, ezért az ottani leányvállalat, folyamatosan faktoring céggént használja, többek között a magyar leányvállalatot is. Az üzleti folyamat során, első lépésként, manuálisan létrehozunk egy naplót, majd ebbe a naplóba beiktatjuk a szállítói számlákat, majd létrehozzuk a kifizetéseket. Az utolsó lépésben betöltjük a banki bizonylatokat és újraegyeztetjük őket. A teljes folyamat látható a 4.2.6 ábrán.

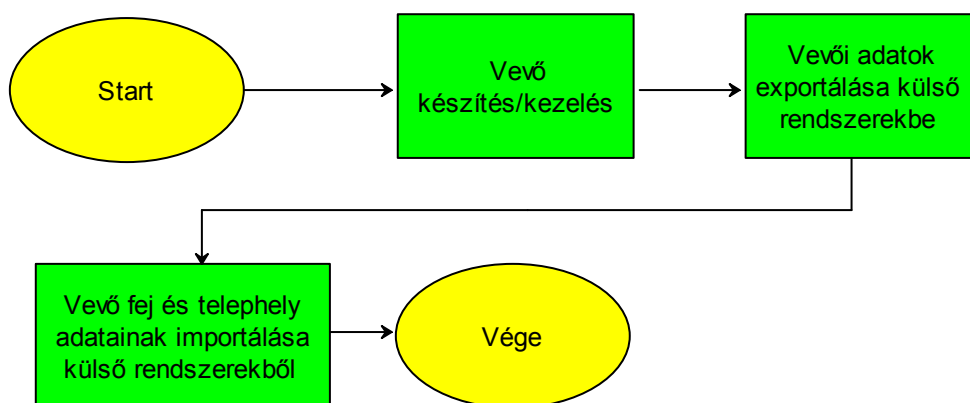
4.3 A beérkező számlákat illetve a kimenő számlákat kezelő modulok üzleti folyamatai

Ebben a részben, az Oracle Finance modulon belül, a beérkező számlákat kezelő (AP) és a kimenő számlákat kezelő (AR) modulok üzleti folyamatai kerülnek kifejtésre. Ahhoz, hogy egy számlát a főkönyvbe fel tudjunk vezetni, szükséges, hogy a vevők és szállítók adataival rendelkezünk. Az itt bemutatásra kerülő üzleti folyamatok a vevők, szállítók a rendszerbe történő bevitelét, illetve a számlákhoz tartozó műveleteket (például kifizetések, külső rendszerbe exportálás, stb.) vállalat specifikus megoldásait részletezik.

4.3.1 A kimenő számlákat kezelő modul (AR)

Ez az üzleti folyamat kategória a „Customer Master” nevű alkalmazás kezelését, számlák és egyéb tranzakciók az előző rendszerekből történő importálását, a vásárlói számlák kifizetés kezelését, valamint a vásárlói számlák kollekcióba gyűjtését fedi le. A következőkben a modul által kezelt üzleti folyamatok funkcióit, a bevezetésük során felmerült problémákat mutatom be esetenként folyamatábrák segítségével is.

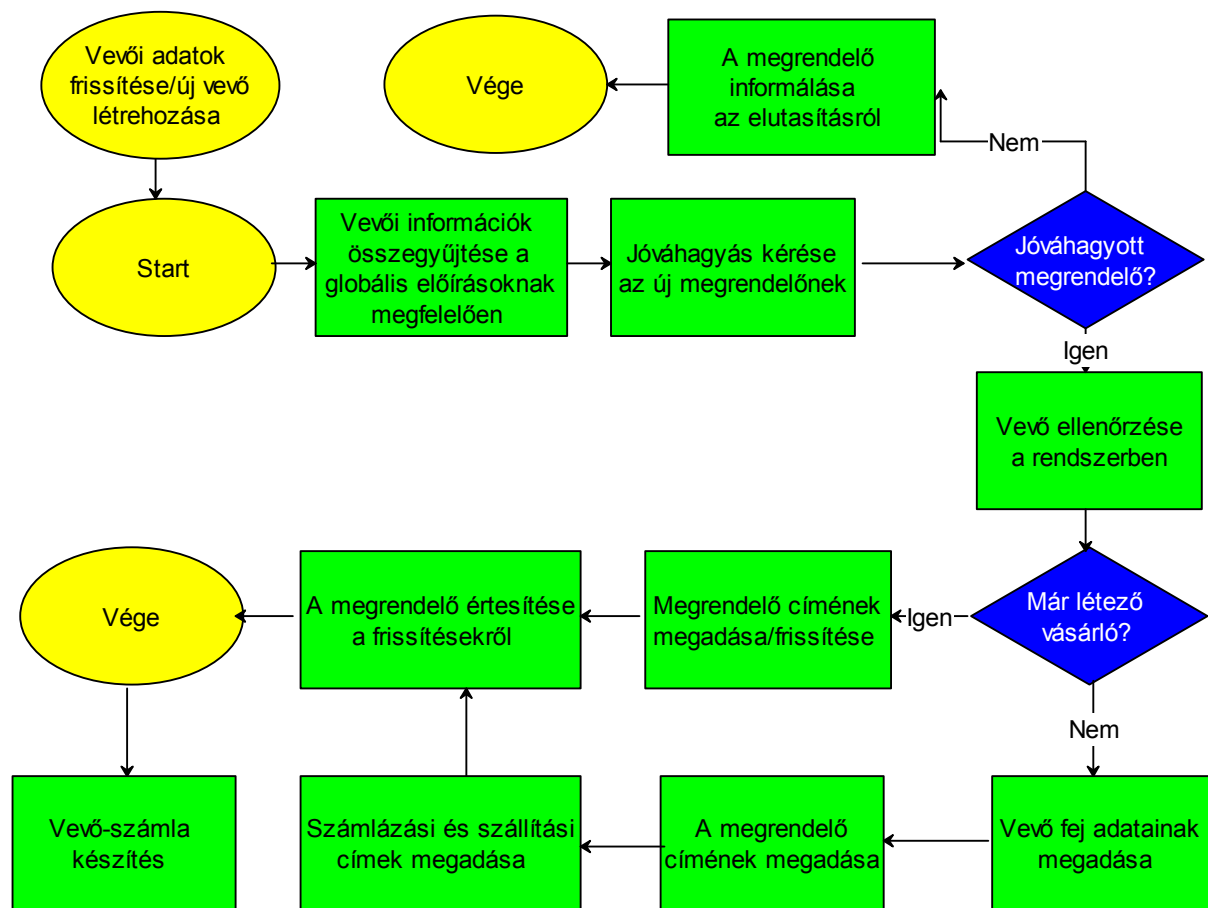
Az első folyamat, ami a modul fennhatósága alatt áll, a *Vevő törzsadatok kezelése*. Ehhez a folyamathoz általánosan a meglévő vevők adatainak kezelése, az új vevők készítésének és felvételének procedúrája, valamint a vevői hitel-várhoztatások és kibocsátások kezeléséhez szükséges paraméterezés tartozik. A folyamat lépéseit bemutató folyamatábra a 4.3.1.1 képen található.

4.3.1.1 ábra

Ennek a folyamatnak az első bemutatásra kerülő alsóbb rendű folyamata, a Vevők létrehozása és/vagy kezelése, amely lefedi a vállalat adatbázisába történő vevő-bevitelt és kezelést. Ezt a procedúrát a 4.3.1.2 képen látható folyamatábra részletezi számunkra. Ennek az alsóbb rendű folyamatnak a kezdő lépéseként, a Globális előírások szerint, megadjuk az információt a

vevőről, majd jóváhagyást kérünk a vevő rendszerbe történő felvitelére. A vezetők engedélye után, meg kell vizsgálnunk, már létezik-e a vevő a rendszerünkben. Ezt két riport lefuttatásával érhetjük el. Ha már a rendszerben létező vevőről van szó, frissítjük annak adatait és értesítjük erről a vevőt. Ellenkező esetben, megadjuk a vevőhöz tartozó összes fontos adatot, (például név, szállítási cím, stb.) és értesítjük a vevőt, profiljának frissítéséről.

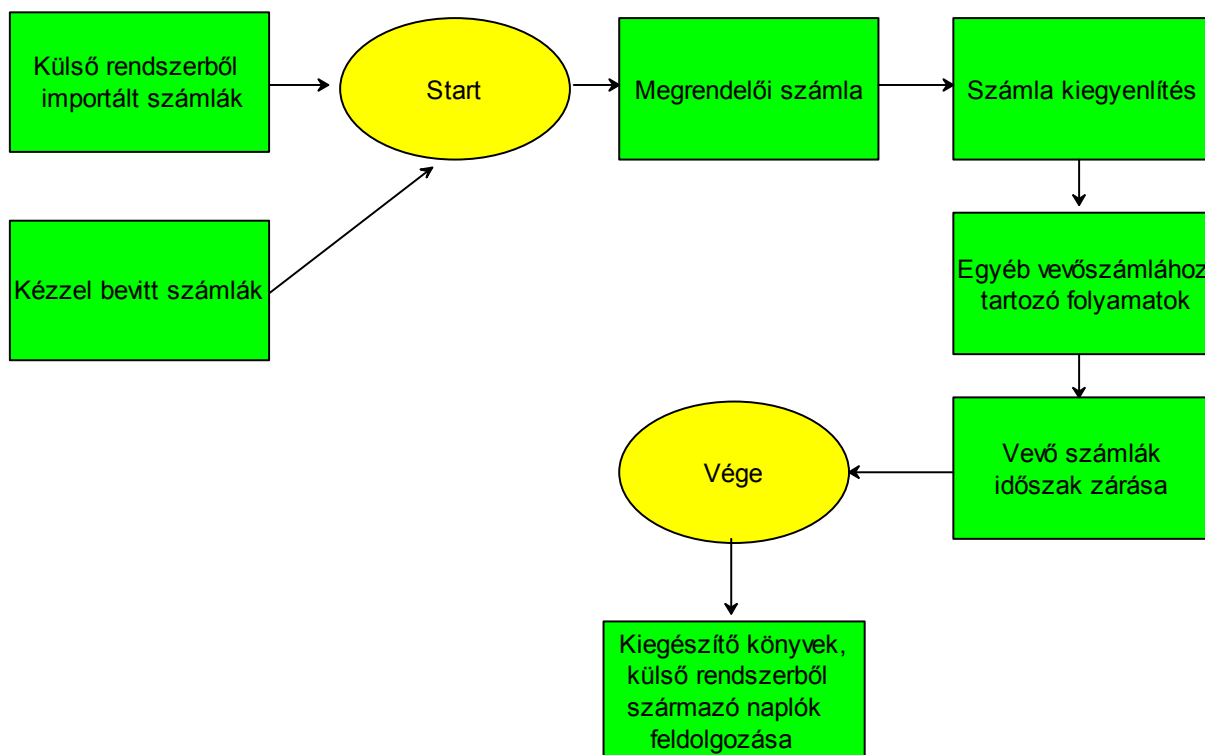
4.3.1.2 ábra

A folyamat második alsóbb rendű procedúrája, a vevő fej és telephely adatainak külső rendszerekből történő importálását foglalja magába. A vevő fej adatok, olyan egyedi cég specifikus adatok, mint például a név, vagy a cégjegyzék szám. Ezeket az információkat az eddig használt rendszerekből importálták és töltötték be az Oracle Customer Master alkalmazásába.

A következő alsóbb rendű procedúra, az előző folyamat megfordításaként is kezelhető. Esetenként szükség van, a Customer Master alkalmazásból, vevői adatok külső rendszerekbe exportálására. Ilyen külső rendszer lehet akár egy lekérdezéseket végrehajtó alkalmazás is.

A következő nagyobb üzleti folyamat, a *Vevő-számlák kifizetését* foglalja magába. A procedúra lefedi, a vevői számlák létrehozását, kezelését, a vevő hitel kezelését, a fizetési

felszólításokat, a kollekciónak kezelését és az időszak-zárásokat. Az üzleti folyamat felépítését lefedő folyamatábrát, a 4.3.1.3 képen láthatják.

4.3.1.3. ábra

A vevői számlák kezelésének alapja, hogy az AR modulban létezzen a vevői számla. Ezek létrehozása az első alsóbb rendű folyamat, amely három különböző módon történhet meg. Az első esetben, a külső rendszerekből importáljuk a vevői tranzakciót. A külső rendszerben már létrehozott számlát, beimportáljuk az adat előkészítő térbe, egy interfész segítségével, majd leellenőrizzük, hogy sikeres volt-e az adatbevitel. Ezt, minden esetben kézzel hajtják végre a vállalatnál, és amennyiben találnak valamilyen eltérést, az előző rendszerben készült számla, és a beimportált számla között, úgy megismétlik a folyamatot. Ha nincs eltérés, akkor egy újabb ellenőrzés, a számla tartalmi megvizsgálása következik, és ha szükséges, egy korrigáló számlát kell készíteni a külső rendszerekben, majd azt is beimportálni. Ha a számla tartalma nem igényel javítást, akkor már csak a főkönyvbe való beiktatás maradt hátra.

A második esetben, szintén a külső rendszerből érkező tranzakciókról van szó, amelyek az úgynevezett, pénztári kategóriába tartoznak. Ezek a kisebb összegű számlák, amelyek kifizetése szinte azonnali, és készpénzben történik. Első feladat, a pénztári számla beimportálása a külső rendszerekből. Ezután, megvizsgáljuk, hogy az importálás után, a rendszer a pénztári kategóriába tette-e a számlát. Amennyiben igen, a folyamat lezártnak

tekinthető, de ha az Oracle nem ebbe a kategóriába sorolta a számlát, akkor manuálisan be kell vinnünk a számlát a rendszerbe és azt Pénztári kategóriába sorolni.

Az utolsó „Customer Master” folyamathoz köthető folyamat, a kamatos számla készítése lejárt esedékességű számlák esetén. Lehetőségünk van kiválasztani, hogy a folyamatot manuálisan vagy automatikusan hajtsuk végre. A folyamat többnyire automatikusan, a rendszer által végrehajtodik, de néhány speciális esetben, a vállalat a manuális végrehajtás mellett dönt, például, ha a cégcsoporton belüli készletmozgásról beszélünk. Először, leírom az automatizált folyamatot, majd a normától eltérő késedelmi kamatszámítást. A rendszer által végrehajtott procedúra során, először beállítjuk a késedelmi kamat rátát, amely a vevő vállalat nemzetének alapkamatához igazodik. Az Oracle, minden hónapban készít egy listát azokról a számlákról, amelynek lejárt az esedékessége, majd hozzárendeli, a megfelelő kamat számlát. Mivel a lista havonta készül, ezért a számlához rendelt kamat számla is havonta változik. Az automatizált procedúra következő lépése, egy ellenőrzés, ami vizsgálja, hogy a kamat számlával van-e bármilyen probléma, ha igen, akkor érvényteleníti a kamat számlát. Problémamentes kamat számla esetén elküldik azt a vevőnek, és miután az kiegyenlítette tartozását, a számla átkerül a passzív időbeli elhatárolásokból a bevételekhez.

Miután elkészült a számla, és elküldtük azt a vevőnek, jó esetben az esedékességi határidőn belül, kifizetik a számla összegét a vállalatnak. A folyamat második alsóbb rendű procedúrája, a kiegyenlítő számlák készítésének két módját foglalja magába. Az egyik, a kiegyenlítő számla manuális létrehozása. Első lépésben, megvizsgáljuk, hogy szükséges-e számla köteg létrehozása, mert amennyiben nem, akkor a bevitt kiegyenlítő számlát rögzíthetjük és összekapcsolhatjuk a hozzá tartozó számlával. Ha létre kell hoznunk egy új számla köteget, először azok adatait visszük be a rendszerbe, majd a „nem azonosított” vagy a saját számlájával nem összeegyeztethető kiegyenlítő számlák rögzítését hajtjuk végre. Rögzítés után, meg kell keresnünk a számla párokat, és azokat egymáshoz rendelni. Ha minden tökéletesen végrehajtodott, akkor beiktathatjuk a főkönyvbe, de ha a kiegyenlítő számla bármely sorában hibát véltünk felfedezni, akkor javítani vagy sztorozni kell az adott kiegyenlítő számlát.

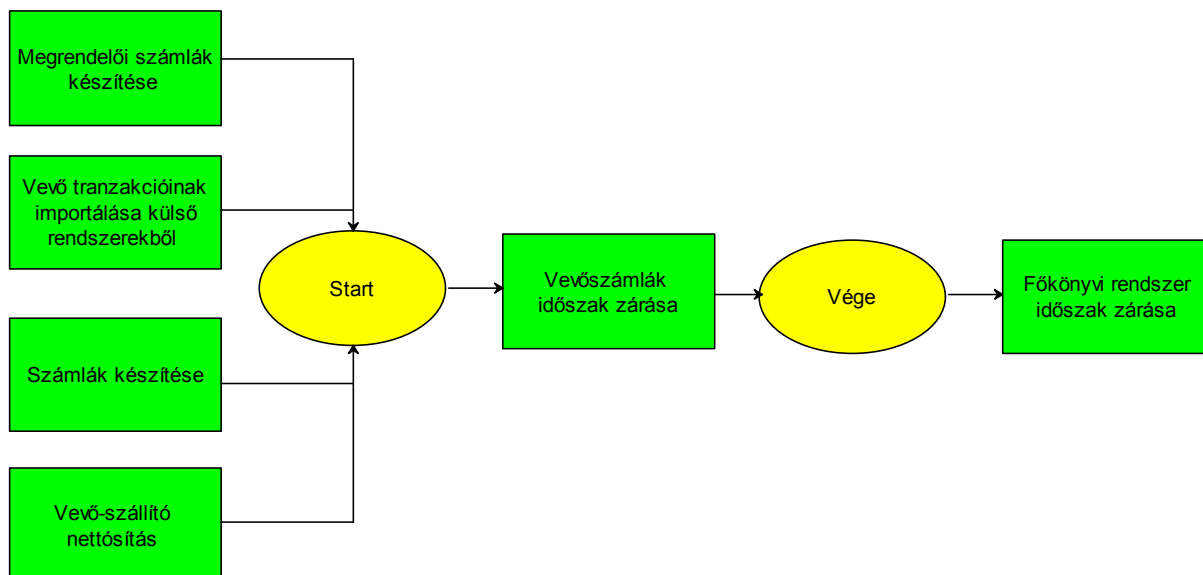
A kiegyenlítő számlát létrehozhatjuk banki összesítőkből is, amely procedúra, a banki összesítő fájl lekérésével kezdődik. Ezután, az összesítő fájlban, bankszámla szám alapján, megkeressük a vevőt. A keresésnek három lehetséges kimenetele van. Előfordulhat, hogy nem

találjuk meg a fájlban a keresett bankszámla számot. Az is megtörténhet, hogy több vevőt is találunk egy bankszámla számhoz, ekkor a kiegyenlítő számlát, „nem azonosított” jelzővel látjuk el, és manuálisan kell bevinnünk a rendszerbe. Ha a bankszámla számhoz, csak egy vevő tartozik, akkor összegyűjtjük a vevőhöz tartozó tranzakciókat, majd megvizsgáljuk, hogy a tranzakciók összege, megegyezik-e a kibocsátott számla összegével. Ha nem, akkor manuálisan kell létrehozni a kiegyenlítő számlát.

A következő részfolyamat, a vevőszámlákhoz tartozó egyéb procedúrák, mint például a kedvezmények adása, a számla csoport azonosítók importálása a külső rendszerekből, a „Credit Memo” típusú számlák kifizetésének kezelése, vagy az összeegyeztethetetlen kiegyenlítő számlák visszafizetése. Az elkövetkező pár sorban a kedvezmények kezeléséről fogok írni.

A vállalat, bizonyos funkcionális csoportokba eső vevőinek, előre meghatározott kedvezményeket biztosít. A kedvezmények kiszámításának, jóváhagyásának és „kifizetésének” módja a következő. Első lépésben betöltjük, az adott csoportba eső vevők kifizetett számláinak adatait a rendszerbe, majd készítünk egy listát az adni kívánt kedvezményekről. A második lépésben egy havi listát készítünk, amiben a vevők kifizetett számlái és az előbb létrehozott kedvezmény lista szerepelnek. A következő feladat, a számlákhoz tartozó kedvezmények kiszámítása, az adott hónapra. Ha a számítások helyesek voltak, és jóváhagyták az eredményét, a kiszámított kedvezményeket felvisszük a főkönyvi rendszerbe, mint passzív időbeli elhatárolások. Ezután, a főkönyvbe felvezetett kedvezményeket a vállalat kifizeti, törli a passzív időbeli elhatárolásokat és elküldi a vevőnek a pénzügyi összesítőt.

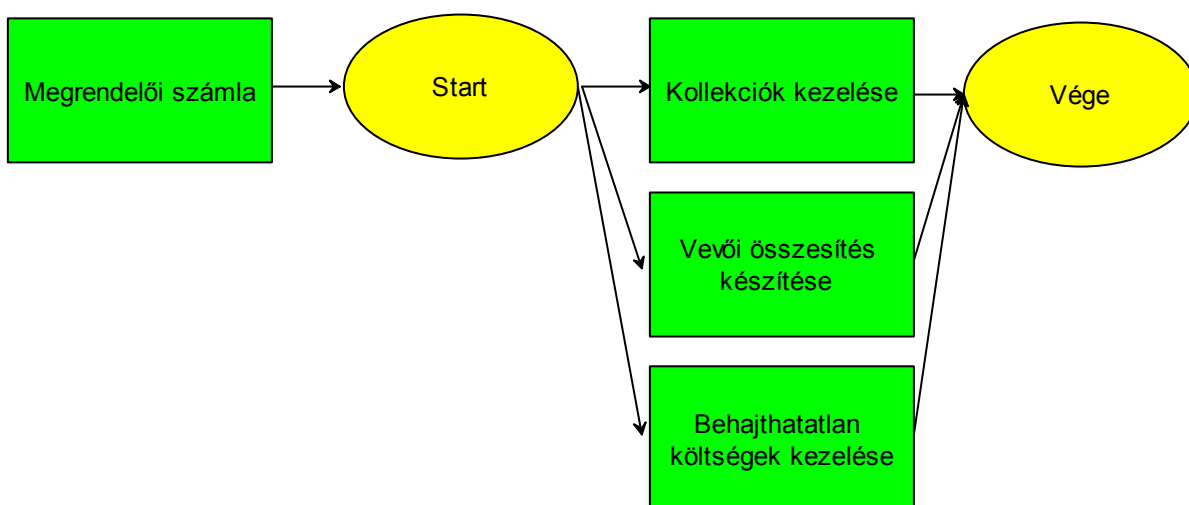
Az utolsó részfolyamat, amely a *Vevőszámlák kiegyenlítése* alá esik, a vevőszámlák időszakos pénzügyi zárásának folyamatát írja le, amelyet a 4.3.1.4 ábrán láthatunk. Az aktív számlák pénzügyi zárása során, először, az összes számlát egyeztetjük, majd leellenőrizzük, van-e befejezetlen, rossz számla a rendszerben, és kijavítjuk, ha szükséges. Ezután a Készpénz Kezelő alkalmazás elindítja az időszakos pénzügyi zárást. Az időszak státuszát „nyitott”-ról, „zárás alatt”-ra cseréljük, és az aktív számlákhoz tartozó tranzakciókat elküldjük a főkönyvi rendszerbe.

4.3.1.4. ábra

Itt lehetőségünk van az összes számlát, tranzakciót újraegyeztetni. Ha a zárás sikeres volt, akkor az időszak státuszát „zárás alatt”-ról, „lezártra” cseréljük és megnyitjuk a következő időszakot. Ha a zárás nem volt sikeres, akkor ki kell javítani a hibákat és újra végig menni a folyamaton.

A harmadik nagyobb üzleti folyamat, amit az AR modul lefed, az a *Vevő kollektciók kezelése*. Ez a folyamat magában foglalja a kollektciókba gyűjtés minden oldalát. Úgy, mint az összesítések, kifizetések összegyűjtése, vevők értesítése a lejárt fizetési határidőkről vagy a korosító lekérdezéseket. A 4.3.1.5 ábra bemutatja a folyamat részeit.

4.3.1.5. ábra

Az első részfolyamat, amit bemutatok, a lejárt esedékességű vevői fizetések során alkalmazott procedúra lesz. A folyamat során, első lépésben, azonosítani és elemezni kell a

vevőt, hogy szükséges-e egyáltalán eljárni vele szemben. Ennek segítésére, használhatunk ütemező programot, korosító riportokat vagy egyéb ellenőrzéseket. Ha a vállalat úgy dönt, akkor első lépésben felhívja a vevőt, és figyelmezteti a fizetési kötelezettségének teljesítésére. Ezután, el kell döntenünk, hogy a számla kiegyenlítésének idejére, a vállalat visszatartja-e a szerződésben vállaltakat. Ha a vevői várakoztatás ellenére sem fizet hajlandó fizetni, akkor a vállalat egy felszólító levelet küld a vevőnek, de ha a helyzet, tovább fokozódik, akár jogi útra is terelhetik a problémát. Amennyiben a vevő rendezti tartozását, úgy kiállítjuk a szükséges számlát, és a vevői várakoztatást törlik a rendszerből.

A második folyamat, ahogyan a 4.3.1.5 ábrán is láthatjuk, a Vevői összesítés készítése. A procedúra során, először le kell ellenőrizni a vevő telephelyéhez kötődő információkat, majd ha mindent rendben találtunk, lefuttatunk egy riportot, aminek a feladata a vevői összesítések létrehozása. Ezek után már csak annyi dolgunk van, hogy kinyomtassuk és elküldjük a vevői összesítéseket.

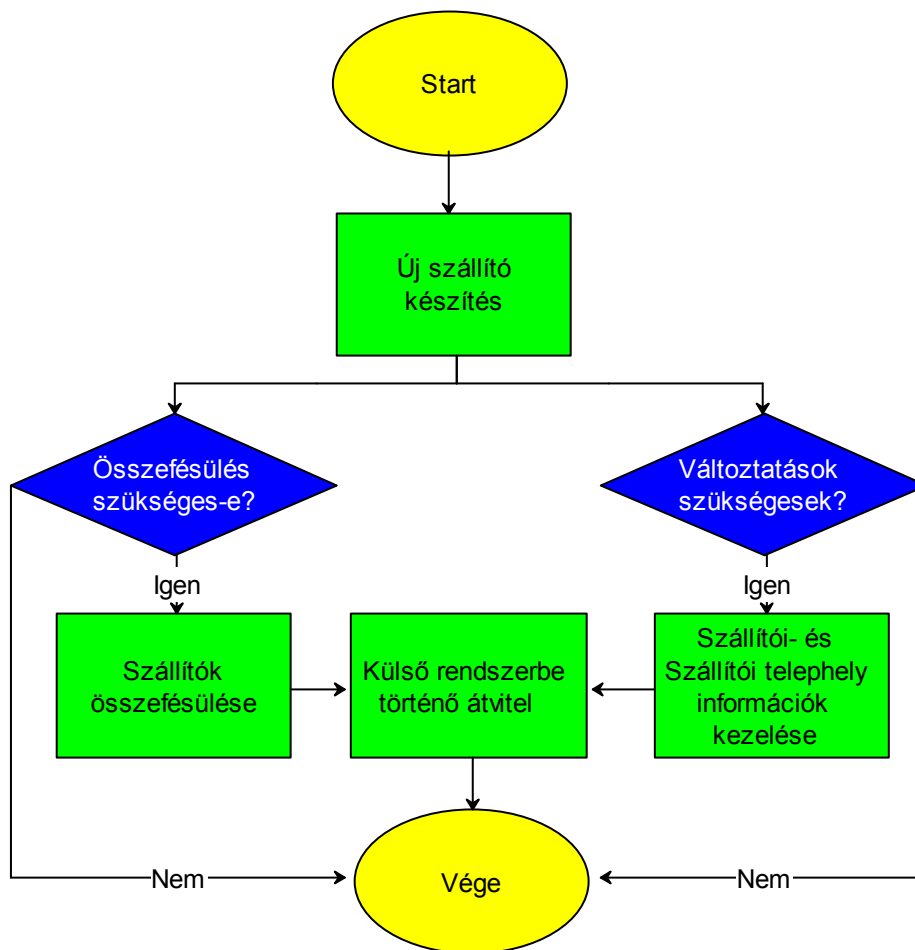
A harmadik részfolyamat, ami ide tartozik, a behajthatatlan költségek kezelése. Létre kell hoznunk a korosító listát. Ezen a listán rajta vannak azok a vevők, akik nem teljesítették kötelezettségüket, a megadott határidőn belül. Feltöltjük az adatokat az adat előkészítő térbe, majd megvizsgáljuk, hogy van-e esély a vevői kötelezettségek behajtására. Amennyiben nincs, akkor jóváhagyják a követelés leírását, valamint a hitel csökkenést és ezeket dokumentáljuk. Ha még van esély, akkor a vállalat tárgyalni kezd a vevővel, az esetleges kompromisszumok elérése érdekében, és javaslatot tesz a vevői kötelezettségek csökkentésére. Ha sikerül megegyezni, akkor jóváhagyják a veszteséget, és elkönyvelik azt a vevőszámlákhoz.

4.3.2 A beérkező számlákat kezelő modul (AP)

Ez az üzleti folyamat kategória a „Supplier Master” nevű alkalmazás kezelését, jóváhagyott számlák és egyéb tranzakciók az előző rendszerekből történő importálását, a számlák állapotának visszajelzését illetve a szállítói számlák kifizetés kezelését fedi le. A következőkben a modul által kezelt üzleti folyamatok funkcióit, a bevezetésük során felmerült problémákat mutatom be esetenként folyamatábrák segítségével is.

Az első folyamat, ami a modul fennhatósága alatt áll, a *Szállítói törzsadatok kezelése*. Ehhez a folyamathoz általánosan a meglévő szállítók adatainak kezelése, az új szállítók

készítésének és felvételének procedúrája, a szállítók összefésülése, a szállítóhoz és a szállító telephelyéhez tartozó információk kezelése, az információk a külső rendszerbe történő átvitele és egyéb a szállítói riportok tartoznak. A folyamat lépéseit bemutató folyamatábra a 4.3.2.1 képen található.

4.3.2.1 ábra

Az első részfolyamata tehát, az új szállítók rögzítése. A procedúra során először meg kell győződnünk arról, hogy a szállító létezik-e a rendszerben. Ha még nem, akkor a szállítóhoz tartozó fontosabb információkat, illetve a szállító telephelyének információit kell összegyűjtenünk. Következő lépésben, megadjuk a szállítóhoz tartozó, egyedi adóazonosítót. Ezután, meg kell adnunk a szállítói telephelyhez tartozó információkat, és a szállítási címet. A vállalatcsoporthoz tartozó cégek esetében, csak a telephely nevét kell megadnunk.

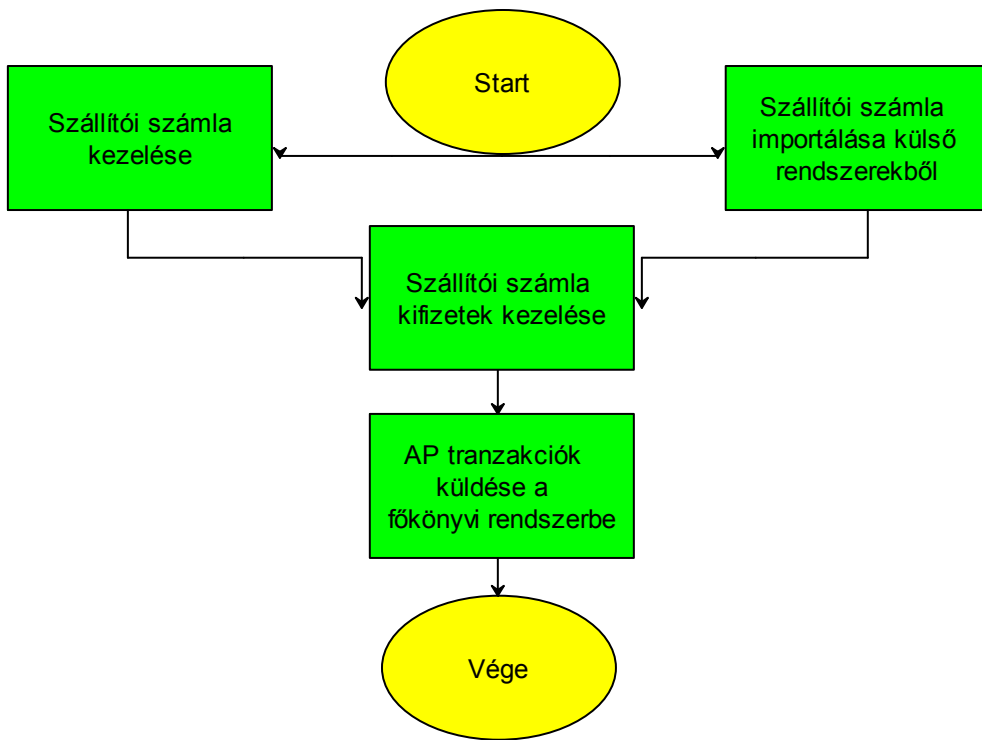
A második részfolyamat, amit leírok az összefésülés. Ez a folyamat a duplikált szállítókat egyetlen, egységes szállítóvá képezi le. Ha beviszünk, egy új szállítót, akiről később kiderül, hogy már szerepel a rendszerben, akkor a két információ halmazt összefésüljük, ezáltal egyetlen, minden információt és a szállítóhoz tartozó összes tranzakciókat tartalmazó szállítót készítünk. Utolsó lépésként leellenőrizzük, hogy az összefésülés során létrejött új szállító adatai helyesek-e.

A fontosabb szállítói adatok és a szállítói telephelyek információinak kezelése a következő részfolyamat. Mint említettem, egy új szállító bevitelkor, meg kell vizsgálnunk, hogy szerepel-e a rendszerben. Ha már létezik, akkor lehetőségünk van frissíteni a szállító már az adatbázisban lévő adatait. Javításra kerülhet a szállító neve, a szállító címe illetve a szállítói telephelyek egymáshoz viszonyított kapcsolata. (Anya-leányvállalat). Az új adatok bevitele után, már csak el kell mentenünk a változásokat.

Az utolsó alsóbb rendű folyamat, ami a szállítói törzsadatok kezeléséhez tartozik, az adatok külső rendszerbe történő átvitele. Ehhez szükséges egy kis háttér információ. Az anyavállalat úgy döntött, hogy a globális adatbázishoz történő külső rendszerkapcsolatok számát korlátozza, ezáltal minimalizálja az ebből adódó teljesítmény romlás kockázatát. Ennek technikai megoldása, hogy bizonyos időközönként (általában pár óránként), a globális adatbázisról készítenek egy állapot képet, amihez, a leányvállalatok hozzáférhetnek. Ezt az adatbázis képet a következőkben „LCORA”-nak nevezem. A külső rendszerbe történő adat átvitel során, az LCORA adatait felhasználva frissítjük a külső rendszerben a szállítóhoz tartozó információkat. A külső rendszer, csak a szállítóhoz rendelt azonosító kódot védi a módosításoktól, a többi szállítói törzsadatot, az LCORA adatbázisa szolgáltatja.

A következő az AP modulhoz tartozó üzleti folyamat a szállítói számlák kifizetése. Ehhez az üzleti folyamathoz négy alárendelt folyamat tartozik, ezek pedig, a szállítói számlák fogadása és kezelése, a szállítók kifizetése, egyéb AP folyamatok és az AP időszak zárás menedzselése tartozik ide. A 4.3.2.2 ábrán láthatjuk a szállítói számlák kifizetésének folyamatábráját.

A szállítói számlák fogadása és azok feldolgozása több kisebb folyamatot is magába foglal. Létrehozhatunk számla kötegeket, amelynek segítségével, egy csoportban tárolhatjuk az adott szállítótól érkező számlákat. Egy szállítói köteg előállításakor, megjelöljük, hogy ki készítette, ezzel gyorsítva a keresést a kötegek között. Egy köteg előállításakor, egyedi névvel kell ellátni, a vállalati konvencióknak megfelelően. A köteghez hozzárendeljük a szállítói számlákat. Amennyiben a köteg és a hozzátartozó számlák helyesen lettek elkészítve, és jóváhagyásra kerültek, a köteget felvezethetjük a főkönyvbe. Ellenkező esetben kijavítjuk a hibákat, és megismételjük a folyamatot.

4.3.2.2 ábra

Ahhoz, hogy egy köteget létre tudjunk hozni, szükségünk van szállítói számlákra. Egy ilyen számla manuális létrehozása a rendszerben a következőképp történik. Először, meghatározzuk, hogy milyen számláról van szó. Lehet standard, Credit Memo vagy előleg számla. Ezután, megadjuk a számla fej és törzs adatait, majd kiszámítjuk a számla értékéhez tartozó adót. A számlakísérő nyomtatvány aláírása után, jóváhagytuk a szállítói számla létrehozását. A három különböző típusú számla létrehozása között kisebb különbségek vannak, például az előleg számla létrehozása során ellenőriznünk kell, hogy a szállítóval szemben van-e várakoztatás, mert ha van, addig nem bocsáthatnak ki előleg számlát.

A szállítói számla manuális rögzítését már leírtam, de a nem feledkezhetünk meg a külső rendszerekben keletkezett számlákról sem. A külső rendszerben keletkező szállítói számlákat be kell importálni az AP modulba. Ezt egy interfész segítségével hajtjuk végre. Ha a számla importálása után, mindent rendben találunk, akkor a számlát elküldhetjük a főkönyvi rendszerbe. Viszont, ha a szállítói számla hibás, akkor meg több kérdés is felmerül. A vállalat kifizette-e a számlát? Ha még nem, akkor a számlát visszavonjuk, és egy fájlba elmentjük, mint visszavont számla. Megnézzük, mi volt a hiba, és a külső rendszerben ismét létrehozuk a szállítói számlát. Nagyobb a gond, ha a vállalat már kifizette az adott számlát, és csak ez után döbben rá, hogy hibás volt a számla. Ekkor megnézik, hogy javítható-e a hiba, ha igen, akkor egyszerűen javítják, ha nem, akkor sztoronózzák az adott számlát, és lerögzítik újból helyesen.

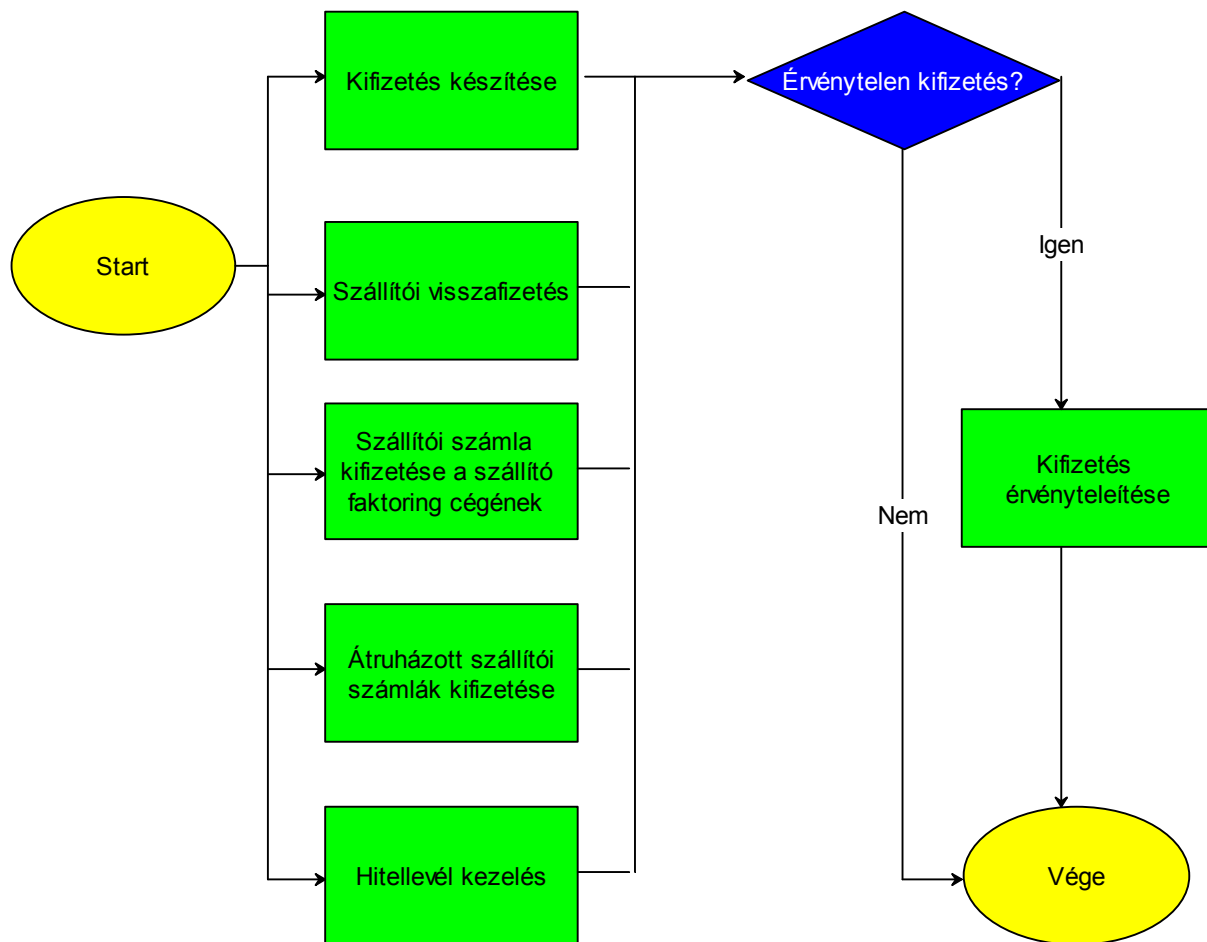
A szállítói számla kezelés része, az úgynevezett dolgozói VISA kártyákhoz tartozó bankszámlák kezelése. A vállalat néhány esetben, a munkavállalóit ellátja egy VISA bankkártyával, amellyel költségeiket fedezhetik például egy külföldi út során. A bankkártyához tartozó bankszámlán végbemenő tranzakciók kezelése tartozik ide. A banki értesítőn szereplő adatokat fel kell töltenünk a rendszerbe. Ezeket az információkat figyelembe véve, a tranzakciókat VISA kártyánként és dolgozónként is szétválogatja a modul. Ezután, egy a bankszámlához rendelt köteg segítségével a vállalat kifizeti az előleget. Következő lépésben a banki összesítő adatait egyeztetnünk kell a VISA előleg fizetés soraival. Amennyiben minden egyezik, létrehozunk egy standard szállítói számlát, ahol a dolgozó a szállító, majd jóváhagyjuk a számlát. Abban az esetben, ha a munkavállaló és a vállalat között megszűnik a munkaviszony, akkor le kell ellenőrizni, hogy a bármelyik fél tartozik-e a másiknak. Ha igen, akkor általában a pénztáron keresztül, készpénz-mozgással kiegyenlítik azt, de a vállalat akár banki átutalással is megadhatja tartozását az egykori munkavállalója felé.

A fent említetteken kívül az AP modul kezeli a munkavállalóknak, vagy harmadik személynek adott, illetve a banktól kapott kölcsönöket is. Minden esetben egy kölcsön szerződés tartalmazza a kölcsön adatait. Az adott kölcsönöknél a szállító az, aki a kölcsönt kapta, míg a banktól kapott kölcsönök esetén a bank a szállító. Az adott kölcsönök esetén a bankszámlát alapul véve, egy előleg számlát készítünk manuálisan, a kölcsön teljes összegével. A banktól kapott kölcsön esetén, egy AP számlát kell készítenünk, amely tartalmazza a számla összegét, annak pénznemét, a számla számát, a számla keltének és lejártának dátumát, és egy általános leírást a hitel kondíciójáról.

Ide tartozó folyamatok, a rosszul kifizetett szállítói számlák, és a hibás szállítói számlák kezelése is. Amennyiben rosszul kifizetett szállítói számláról van szó, készítenünk kell, egy „Credit memo” vagy standard típusú szállítói számlát. Először, a szállító visszafizeti a rosszul kifizetett összeget, majd a vállalat az előbb felvitt számlával helyettesíti a hibás kifizetéshez tartozó számlát és teljesíti kötelezettségeit. Hibás szállítói számla esetén, megnézzük, hogy a számla szerepel-e az Oracle rendszerében. Amennyiben szerepel a rendszerben, le kell ellenőrizni, hogy megtörtént-e a kifizetés. Ha nem szerepel a rendszerben, vagy szerepel, de nem fizetett még a vállalat, akkor egy papír alapú számlát küld a szállítónak. Ha szerepel a rendszerben és a kifizetés is megtörtént, akkor először sztornózzuk, az előző számlát, majd a papír alapú számla alapján bevisszük a szállítói számlát a külső rendszerekbe és az AP modulba is. Amikor a szállító elküldi a korrigáló számlát, azt fel kell

tölteni a rendszerbe. A korrigáló számla és a sztornózott számla közötti értékkülönbséget a szállítónak kell fedeznie.

Az előző bekezdésekben, a szállítói számlák kezelését írtam le, most a szállítói számlák kifizetések kezelését veszem górcső alá. A folyamathoz tartozik, a kifizetések létrehozása, a szállítói visszatérítések kezelése, a szállító faktoring cégének történő kifizetés, átruházott szállítói kifizetések és a hitellevelek kezelését. A 4.3.2.3 ábrán láthatjuk a hozzá tartozó folyamatábrát.

4.3.2.3 ábra

A vállalatnál a kifizetések csekkkel, vagy elektronikus átutalással történnek. Az elektronikus átutalásnál lehet sima bank transzferrel, ha belföldi átutalásról beszélünk, illetve lehet bank wire transzfer, ha külföldi átutalásról. A kifizetés során, megvizsgáljuk, hogy a szállítói számla kötegezve van-e. Ha igen, akkor megadjuk a köteg adatait és formázzuk a kifizetésnek megfelelően. Ezután a vállalat bankterminálon keresztül kifizeti a szállítói számlát, és elkészíti az átutalás igazolást. Egyszerű manuális számla esetén, a vállalat eldönti, hogy egyben fizeti ki a teljes összeget, vagy sem. A kötelezettség teljes kifizetése esetén, megadjuk a teljesítés részleteit és a folyamat véget is ér. Amennyiben részletenkénti

teljesítésről van szó, akkor a „Quick Payment” internetes kifizetési módszert alkalmazza a vállalat és a folyamat végén, elkészíti az átutalás igazolást.

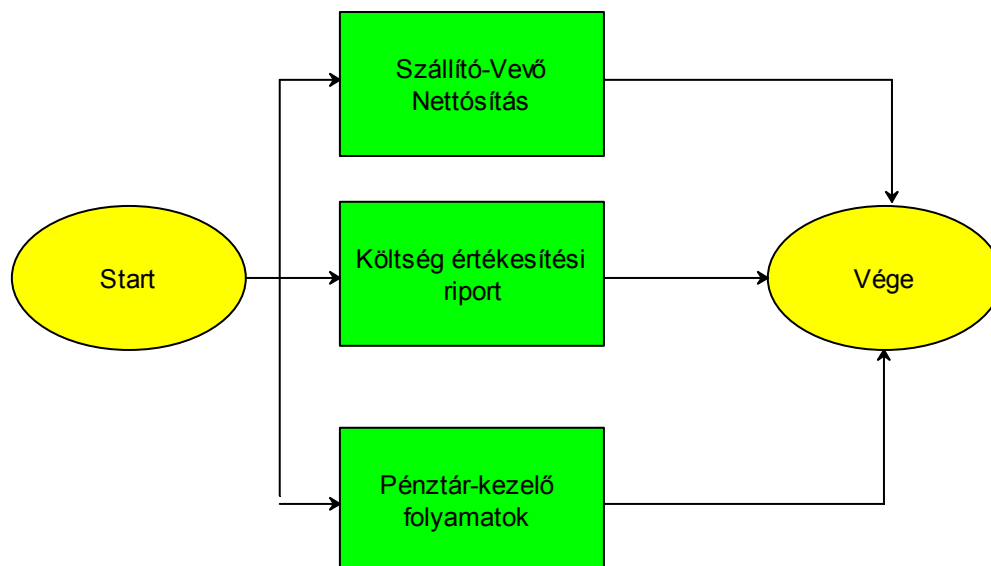
A szállítói visszatérítéseket a Credit Memo típusú számláknál szükséges kezelni. Ezért első dolgunk, leellenőrizni, hogy létezik-e a Credit Memo számla. Ha igen, akkor meg kell adnunk a bank-számla információkat, a visszafizetési dokumentum számát, a kifizetés dátumát valamint a visszafizetés pénznemét. A következő lépésben meghatározzuk, hogy milyen módon teljesítik a kifizetést és megadjuk a szállító törzsadatait, valamint bank-számla számát. Ezután, már csak engedélyezni kell a kifizetést, és megtörtént a visszatérítés.

Szállítói igény esetén, a vállalat a számla összegét, a szállító faktor cégének utalja. Ehhez, egy kiegészítő szállítót kell létrehozni a faktor cégnek, ahol megadjuk annak teljes nevét. Megjelöljük az eredeti szállítót, hogy már nem szükséges felé is teljesíteni a kifizetést, valamint a számlát hozzárendeljük a faktor céghez, és teljesítjük a kifizetést az előző bekezdésekben leírtak szerint. Ez a folyamat teljesen megegyezik, az átruházott szállítói számlák kifizetésének módszerével.

Hitelleves teljesítés esetén, először a szállítói számlát a hitellel alapján kell bevinni a rendszerbe. Ekkor a bankszámlán, egy a hitellel összegével megegyező összeget visszatart a vállalat. A visszatartás felszabadítását, egy speciális felszabadító számlával oldják meg, amely így kifizetésre kerül a szállító számára.

Eddig leírtam, hogyan lehet a szállítói kifizetéseket teljesíteni, most bemutatom, hogyan zajlik a kifizetések érvénytelenítése. Az érvénytelenítés során, egy üzenetet küldenek a banknak, hogy melyik kifizetést szeretnék visszavonni. Majd a kifizetés érvénytelenítésre kerül, egy lekérdezés által. Utolsó lépésben a szállítói számlához tartozó visszavonás dátumát elküldjük a főkönyvi rendszerbe.

A mostani részben, a kimenő számlákat érintő egyéb folyamatok kerülnek kifejtésre. A 4.3.2.4 ábrán láthatjuk, az egyéb folyamatok közé soroljuk, a vevő-szállító nettósítását, a költség-értékesítést és a pénztár-kezelési folyamatokat.

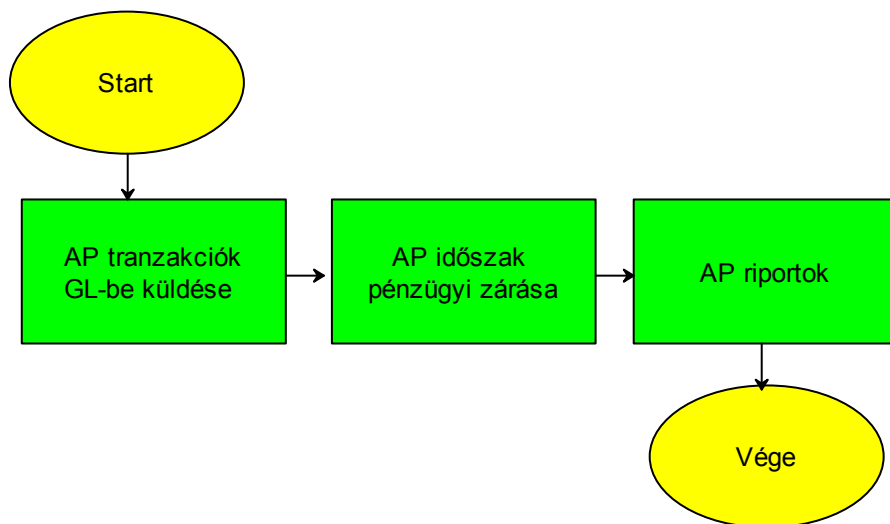

4.3.2.4 ábra

Nettósításnak nevezzük, amikor a szerződésben álló felek egymás felé irányuló kötelezettségeiket összevonják egyetlen kötelezettséggé, amelyet az adós teljesít partnere irányába. A vállalatnál a nettósítást riportok segítségével hajtják végre. Kiszámolják, a vevő és a szállítói kötelezettségek értékét és a két érték különbségének megfelelően, az egyik fél teljesíti megmaradt kötelezettségét.

A költség értékesítési riport az alapja a főkönyvi rendszer kiigazító naplójának vállalatnál. Csak a cégcsoporton belül használják ezt a folyamatot, tehát harmadik félnek történő költség-értékesítést nem kezel a riport. A folyamat során, a szállító céget, a telephely üzemi egységével azonosítjuk. Az AP modulhoz tartozó pénztár-kezelési folyamat az utolsó, ami az egyéb folyamatok között szerepel. Első feladat, hogy a külső rendszerekből beimportáljuk a pénztár készletet és a beruházási számlákat. Ezek a számlák a külső rendszerekben, egy speciális elszámolási folyamat során jönnek létre. Ezután, leszűrjük a pénztári számlákat a teljesítés szerint. Ezt a listát felhasználva, elkönyvelhetjük, a pénztár-készlet változásait, majd elküldhetjük a főkönyvi rendszerbe.

Az utolsó az AP modulhoz tartozó nagyobb folyamat, a beérkező számlák időszakos pénzügyi zárása. A folyamat első lépésében, a beérkező számlákat kezelő modulból, a főkönyvi rendszert kezelő modulba küldjük az adott időszak alatt végrehajtott tranzakciókat. Ezután végrehajtuk az időszak-zárást, majd ha szükségünk van rá, riportok segítségével kinyerhetjük az adatokat mindkét modulból. A módszert leíró folyamatábra a 4.3.2.5 képen látható.

4.3.2.5 ábra

Az adott időszak pénzügyi zárása során, először a külső rendszerekből betöltjük a szükséges adatokat az adat előkészítő térbe. Ekkor megvizsgáljuk a szállítói visszatartásokat egy riport segítségével, és megpróbáljuk megoldani a problémákat. Ha a főkönyvi rendszerbe betöltött számlák elkönnyvelhetőek, akkor végrehajtjuk a kontírozást. Utolsó lépésként összeegyeztetjük az AP és a GL modulokat. A nem elkönnyvelhető számlákat egyszerűen kivesszük a folyamatból. Ha az összeegyeztetés sikeres volt, akkor lezárhatjuk az időszakot. Az AP riportok a segítségével kikereshetjük az AP és a GL modul információit.

Az állóeszközökhöz tartozó beérkező számlák kezelése, az utolsó nagy üzleti folyamat, amelyet az Oracle FINANCE modulban implementáltak a vállalatnál. A folyamat során, a külső rendszerekből be kell importálni az állóeszközökhöz tartozó beérkező számlákat. A vállalatnál, az egyéb eszközök megrendelése, nem az Oracle E-Business Suite egyik modulja, hanem egy külső szoftver segítségével történik. A tárgyi eszközök megrendelése is, ennek a külső rendszernek a fennhatósága alá tartozik. A folyamat következő lépésében, ebből a rendszerből kell beimportálni, a beruházási számlákat. Ezután jóváhagyjuk és elkönnyveljük a számlákat a főkönyvi rendszerbe.

5. Jövőbeni fejlesztések

Először a közeli jövőben biztosan implementálásra kerülő modulokról ejtek néhány szót, majd a távolabbi, jövőben valószínűleg bevezetésre kerülő Oracle E-Business Suite modulokat általánosan jellemezem.

5.1 A közeli jövő: Order to Cash és Procure to Pay

Oracle E-Business Suite rendelés nyilvántartással (Order Management) foglalkozó modulja, nyitottságánál és integráltságánál fogva képes mind elektronikusan, mind társ modulokból, rendelést fogadni. Ezeken kívül természetesen manuális rendelés-rögzítést is támogatja. A megrendelések, rendelési tételek feldolgozását Workflow vezérli, amely testre szabhatóságából adódóan képes üzleti igényekhez alkalmazkodni. Az árképzése árlista alapú, az árat a listák és az előre definiált ármódosítók, valamint az ezek érvénybe lépését meghatározó minősítők szabják ki. A rendelések feldolgozásának részeként lehetőség van vevői hitelképesség vizsgálatra, illetve különböző rendelésvárakoztatások alkalmazására.

Az Oracle Order to Cash moduljának implementálása jelenleg is tart. A modul a vevői rendelések teljes menedzselését foglalja magába, egészen a vevői rendelés megérkezésétől, a vevői pénzbefolyásig. Fontos megemlíteni, hogy ez a modul, nem fogja teljes mértékben felváltani az eddig alkalmazott ERP rendszereket, a bevezetés során az Oracle modulok és az előző rendszerek integrációjáról is gondoskodni kell.

Az Oracle beszerzési megoldásainak alapja a Beszerzési modul (Procurement), amely a szállítói adatok kezelése mellett lefedi a teljes vállalati beszerzési folyamatot. Az igénylések, beszerzési megrendelések, a keretszerződések, jóváhagyások, és bevételezések mellett kezeli a szállítói ajánlatkéréseket, ajánlatokat és egy belső katalógust is. A vállalat beszerzési megoldások között található az Oracle Web-S igénylési rendszere, az internetes beszerzés (iProcurement) alkalmazás is.

A vállalati „belső” szoftverek feladata az igényléstől a szállító kifizetéséig tartó folyamat automatizálása, melynek eredményeként, a beszerzési ciklusidő és a tranzakciós költségek jelentősen csökkenthetők. A rugalmas, testre-szabható Workflow automatizálja mindazt, ami a folyamatban praktikusán automatizálható, segítségével beállíthatók és az üzleti követelmények változásaihoz igazíthatók a jóváhagyási és értékesítési szabályok.

A vállalatok közötti együttműködést támogató alkalmazások alkotják az Oracle beszerzési megoldások következő csoportját. Az Internetes Szállítói Portál a vállalat és beszállítói kommunikációját könnyíti meg azáltal, hogy a regisztrált szállítóknak lehetővé teszi például a nekik szóló árajánlatkérések, beszerzési megrendelések, bevételezések, számlák és kifizetések megtekintését. Interaktív módon, a szállító is végezhet

(kezdeményezhet) tranzakciókat, mint például egy beszerzési megrendelés visszaigazolása, szállítási értesítés, vagy akár elektronikus számla küldése. Ez a modul használható, a gyártási kooperáció kezelésére is, mindezt a Workflow technika által vezérelve, amely biztosítja a megfelelő értesítések és jóváhagyások (például egy szállító által kezdeményezett határidő módosítás esetén) végrehajtását. A Virtuális Piacter megoldás, az egy vevő- több beszállító kapcsolat, (tehát az Internetes Szállítói Portál) helyett a vállalatok közötti „térben” a sok vevő-sok beszállító közötti üzleti- és tranzakcionális együttműködést teszi lehetővé.

A beszerzési tevékenység harmadik, igen fontos területe, az úgynevezett sourcing. Sourcing alatt, hagyományosan a beszerezni kívánt tételek, szolgáltatások specifikálását, a megfelelő szállítók megtalálását, kiválasztását, értesítését, a különféle információ-és árajánlat kérése összeállítását és eljuttatását a szállítók felé, a beérkezett ajánlatok kiértékelését, a beszállító kiválasztását és a beszerzési megrendelés elküldését értjük. Az Oracle Sourcing megoldás több fajta árajánlat-kérési, trendereztetési technikáját támogatta, beleértve a fordított aukciók lebonyolítását is. Ezen kívül a beérkezett árajánlatok kiértékeléséhez, az egyszerű ár alapú összehasonlításon túl is segítséget nyújt. Lehetőség van már az ajánlatkérésben minőségi paraméterek kérésére, amelyeket a kiértékelésnél pontozni, súlyozni lehet. A Sourcing informatikai támogatását az (is) indokolja, hogy e tevékenység jellegénél fogva több vállalati funkciót és részleget érint, illetve ezek együttműködését igényli. Ezen kívül egy korszerű Sourcing megoldástól elvárható, a folyamat minél jobb automatizálása, valamint a kiadások és a szállítói teljesítmények integrált elemzése, lehetővé téve a visszacsatolást a megfelelő szállítók kiválasztásához.

Ugyan az egész beszerzési modult bemutattam az előzőekben, tudni kell, hogy a dolgozatomban szereplő vállalat a modulnak csak egy részét fogja implementálni. Ezzel a modullal a vállalatcsoport tagjai közötti rendelés kezelése lesz kiváltva, a szállítói rendelésektől a kifizetésig. Mivel, a beszerzés csak egy szeletét váltja ki a Procure to Pay modul, ezért az implementálás során, nagy gondot fektetnek a többi rendszerrel történő integrációra.

5.2 Távoli jövő

A távolabbi jövőben, mondjuk a következő 3-5 évben a vállalatnál, bevezetésre kerülhet az Oracle a vállalat profiljához leginkább illő termelés irányítási rendszere. A cég

számára legjobb Oracle Termelés Irányítási Rendszer, az OPM (Oracle Project Manufacturing) modul, amely magában foglalja a következő rendszereket:

- Rendszer modul
- Receptura és Művelet Kezelés modul
- Minőségbiztosítást
- Anyagszükséglet tervezést
- Termelési vezérterv modul
- Laboratóriumok kezelését
- Költséggazdálkodásért felelős modul.

Lehetséges, hogy az Oracle Tárgyi Eszközök (Fixed Assets) modul is implementálásra kerül. A modul, átfogó eszközgazdálkodási rendszer, melynek főbb funkcionalitása lefedi a vállalat teljes körű eszköz és leltárnyilvántartását, az értékcsökkenés kezelését, valamint támogatást biztosít a beruházások nyilvántartása és adózási stratégiák kiválasztása területén. Az alábbi felsorolás összefoglalja a modul legfontosabb funkcióit, jellemzőit:

- Eszközállomány pontos nyilvántartása
- Eszközök automatikus állományba vétele a Kötelezettségek modulon keresztül
- Eszközök manuális állományba vétele az eszközkategóriákhoz beállított alap értelmezett értékek használatával
- Eszközök hozzárendelése több munkavállalóhoz, fizikai elhelyezéshez, főkönyvi számokhoz
- Egyéb eszközkategóriákhoz rendelt információk nyilvántartása
- Befejezetlen beruházások nyilvántartása, aktiválása
- Eszköz tranzakciók könyvelési, elhelyezési és származási adatainak lekérdezése, halmozott értékcsökkenés nyilvántartása
- Értékcsökkenési könyvek alkalmazása
- Automatikus értékcsökkenés számítása
- Értékcsökkenés költség előrejelzése
- Eszköz tranzakciók rögzítése
- Eszközök átsorolás eszközkategóriák között
- Eszközök teljes vagy részleges kivitelezése

Mint említettem, ez az utolsó fejezet, csak lehetséges fejlesztéseket sorol fel. Egyáltalán nem biztos, hogy a vállalat implementálni fogja a modulokat, de a jelenlegi tervekben szerepelnek.

6. Összefoglalás

Úgy gondolom, egy érdekes és a gazdaságinformatikus szakomhoz, rendkívül jól illő témát választottam, melynek során nem csak elméleti tudást szereztem, az Oracle ERP rendszeréről, hanem sok esetben, a gyakorlatban is láthattam a rendszer működését.

Ahogy a bevezető részben megfogalmaztam, egy modern vállalat, már elképzelhetetlen vállalat-irányítási rendszer nélkül. Az általam kiválasztott cégcsoport, úgy határozott évekkkel ezelőtt, hogy egységesíti leányvállalatainak ERP rendszerét. Az első fejezetben láthattuk, hogy mekkora vállalatról is van szó, ezért könnyen felmérhetjük, mekkora feladat is ez. Én a magyarországi leányvállalatoknál zajló implementációt követtem figyelemmel.

Dolgozatomban röviden leírtam, a vállalat által bevezetett „Oracle E-Business Suite” rendszer sajátosságait valamint bemutattam, hogy a vállalat milyen az egész világra kiterjesztett Projekt bevezetési módszertant alkalmaz. Melyeket a bevezetett modulok üzleti folyamatainak bemutatása követett.

Láthatjuk, hogy a munkám nagy része két modul, az Oracle HRMS tehát az Emberi Erőforrás Kezelő Rendszer illetve az Oracle FINANCE, azaz a Pénzügyi modul bevezetéséhez tartozik, amelyek üzleti folyamatait, igyekeztem bemutatni. Ahogy már említettem, az Oracle E-Business Suite a különböző üzleti folyamatokat külön modulokkal támogatja. A beérkező számlákkal az AP, a kimenő számlákkal az AR, a főkönyvi rendszerrel a GL és a készpénz menedzsmenttel a CE modulok foglalkoznak. Ezeknek a moduloknak bemutatásával foglalkoztam, a dolgozat során a legtöbbet.

Célként megjelöltem, a Projekt során fellépő problémák részletezését és elemzését, de ezt csak részben tudtam megvalósítani. A problémák, leginkább az üzleti folyamatok legalsóbb szintjén jelentkeztek, ahhoz, hogy megértsük miért alakultak ki, az üzleti folyamatokat sokkal részletesebben kellett volna bemutatnom, de ezzel több száz oldalas dokumentumot készítettem volna. Ezért inkább arra fókuszáltam, hogy az egyes folyamatokat, átláthatóan, és egyszerűen írjam le. Igyekeztem folyamatábrákkal illusztrálni az adott procedúrákat.

Dolgozatom végén, az Order to Cash, a Procure to Pay, az Oracle Process Manufacturing és a Fixed Assets modulok bemutatásával, néhány a vállalat terveiben szereplő Oracle modul került kifejtésre.

Összességében, dolgozatom jelenlegi formájában egy nagyon leegyszerűsített ismertetése a folyamatoknak, tényleges fejlesztői munkát nem tartalmaz. Ennek oka, hogy a folyamatok teljes kibontása, a fejlesztői munkák leírása, a felmerülő problémák és azok megoldásai a szakdolgozat keretein belül, nem megoldható. Ugyanakkor a téma feldolgozása, egy érdekes, sok energiát igénylő, de számomra mindenképp pozitív élményt jelentett.

Irodalomjegyzék

Dolgozatom fő forrásai, a vállalat által biztosított dokumentumok, meeting outputok.

http://hu.wikipedia.org/wiki/V%C3%A1llalatir%C3%A1ny%C3%ADt%C3%A1si_inform%C3%A1ci%C3%B3s_rendszerek